

Naša vsak četrtak in v nedeljo s poštno vrednostjo v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., za leto 12-30 din., četrt leta 10 din. Izven Jugoslavije 30 din. Naročnina se pošlje na upravništvo „Slovenski Gospodar“ v Mariboru, Koropiška cesta 3. Če se dopušča do oddaje. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon Maribor št. 115.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koropiška cesta št. 3. Redno piše se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročila, insercije in reklamacije.

Cena insercij po dogovoru. Za večkratno ogled primeren popust. Neizpolnjenih reklamacij se pošilja preko.

Četrti ročna poštna urada Ljubljana št. 10.666. Telefon Maribor št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

48. številka

30 novembra 1922.

50. letnik

Druga obletnica volitev 28. novembra 1922.

Slovenci imamo staro navado, da se radi spominjamo različnih obletnic. Slavimo obletnico veselih dogodkov: rojstva, poroke, srečne vrnitve in enakih slučajev. Stajerski Slovenci pa imamo tudi star običaj, da se spominjamo še po več letih žalostnih dogodkov. N. pr.: obletnice smrti očeta, mamice ali drugih članov rodbine, nadalje obletnice požara, povodnji in enakih nezd. Posebno žalostne pa so obletnice v naših družinah, ko se spominjamo, dneva, ko je padel daleč na bojni poljani oče, brat, ženin ali kak drugi naš dragi. Spominjamo se kot politiki tudi važnih političnih dogodkov, ki so se dogodili pred leti. Mi Slovenci imamo kot narod žal zaznamovati po večini žalostne obletnice. Ena izmed takih obletnic je spomin na volitve v ustavotvorno skupščino (državni zbor) dne 28. novembra 1920. Tega dne so romali volilci na volišča. Tam jih je čakalo sedem volilnih škrinjic. Ko smo stopali pred komisijo, se nas je lotevala neka negotovost. Roka se nam je neodločno pogrezala v odprte volilnih škatljic. A ko smo izvršili svojo volilno dolžnost, smo se radovedni vračali na svoje domove z mislijo: Ali bo kaj boljše?

Sedem strank. — Obljuba.

Volilci smo morali izbirati med strankami, ne več med osebnimi kandidaturami. Volilne škrinjice so bile postavljene za te-le stranke: 1. Slov. ljudska stranka (Kmetiska zveza), 2. demokratska stranka (liberalci), 3. Samostojna kmetijska stranka, 4. narodno-socialistična stranka, 5. social-demokratska stranka, 6. prekmurska liberalna stranka (virstvena) in 7. komunistična stranka. Za politično neodločene in nezrele volilce je bilo prilike dovolj, da izbirajo. Nezadovoljniji so iskali novih strank, ker so upali, da jim bodo nove stranke z novimi možmi prinesle raj na zemljo. Obljuba je kar drževalo. Kmetje, obrtniki, invalidi, viničarji, delavci, državni nameščenci, vsi, prav vsi so pričakovali, da se bodo obljube, ki so jih tresli iz agitatorskih torb samostojnosti, socialisti, demokrati in komunisti, obistinile. Osobito «Samostojna» in socialdemokratska stranka ni sta štedili z občanji. Samostojni so na shodih, z letaki in v «Kmetijskem listu» obljubljali: 1. znižanje davčnih bremen, 2. zmanjšanje števila vojaštva, 3. znižanje uradništva, 4. odpravo draginje. Socialni demokrati pa so obljubljali: a) razdelitev zemlje med delavce in viničarje, b) odpravo draginje, c) odpravo vojaštva, d) zboljšanje razmer za delavske sloje, e) oskrbo invalidov in sirot, f) republiko. Tudi liberalci in narodni socialisti so imeli pred volitvami polne zaloge visokoletečih zračnih obljub. Volilcem so obljubljali po stari slovenski prislovcu:

Zlate gradove obetajo,
Pa črnih koč ne gleštajo.

Slovenska ljudska stranka ni trosila obljub. Kot stranka, ki izhaja iz slovenskega ljudstva, je stopila v volilni boj z gesli, ki so izražena v njenem krščanskem, socialnem in gospodarskem programu. Ena glavnih njenih programnih točk je bila avtonomija Slovenije. Naša stranka je šla v volilni boj z zahtevo po popolni državljanski svobodi, plemenski in verski enakopravnosti, socialni pravičnosti, enakomerni razdelitvi krvnega in denarnega davka, zahtevala je odpravo krivic pri vojaštvu ter mnogo drugih že itak znanih naših zahtev. Okoli naše Slov. ljudske stranke se je zbralo nad 28.000 zvestih in značajnih mož in mladeničev. Dasiravno nismo dosegli absolutne večine, — vendar smo bili izmed vseh sedem strank najmočnejši.

Samostojni in demokrati stopijo v vlado. — Socialni demokrati jo tiho podpirajo.

Komaj je vlak pripeljal Puclja, Ureka, Mermolja, Drogenika in drugove v Beograd, že so stopili v vlado. Pucelj je postal minister. Isto so učinili trije demokrati iz Slovenije: Postali so ministri: dr. Kramer, za njim dr. Kukovec in dr. Žerjav. Socialni demokrati z Etlbinom Kristanom na čelu pa so od 28. nov. 1920 do danes vedno na skrivnem podpirali vlado. Pozneje bom dokazal, zakaj. Odkar obstoji sedanja vlada — te dni bo ravno dve leti od tega — je v zgodovini naše države zapisana cela veriga kršitve svobode in pravic našega ljudstva, doba, ko so se nalagali posebno kmetiskim davkoplačevalcem neznosni davki (novi in stari), ko je vlada umetno dvigala draginjo življenjskim potrebščinam, ko je zacvetelo v naši državi izmозgavanje nižjih in pa srednjih stanov, verižništvo, podkupovanje. Pod sedanjo vlado se na eni strani z beograjsko lopato razmetuje milijarde davčnega denarja, kojega se drži krvavi znoj kmetiskih, obrtniških in delavskih rok, a na drugi strani z novimi in zvišanmi davki, taksami, neznosno carino, trošarino, visoko poštnino, deseterkom, dražjim tobakom, z monopolnimi dajatvami od soli, petroleja, sladkorja, vžigalic in bencina itd. itd. Kuma-

nučjev vijak izmозgava ubožne in manjpremožne sloje. O «uspehih» glede vojaštva, centralizma in nereda govorim še v nadaljnjih odstavkih.

Avtonomijo so nam prodali. — Izročili nas na milost in nemilost centralizmu.

Z vidovdanske ustavo so vladne stranke vkovale naš narod v srbijanski centralizem. Ko se je po razsulu stare Avstrije ustanovila naša država, so nam Slovencem in Hrvatom srbski državniiki resno obljubili samostojnost (avtonomijo) slovenskih in hrvatskih pokrajin v okvirju velike Jugoslavije. Avtonomija bi pomenila toliko, da bi Slovenci v združeni Sloveniji sami odločevali, kako bi se uporabljali od nas vplačani davki, kake bi bile naše šole, kje nastanjeno naše vojaštvo, kako bi se z njim postopalo, kako bi se regulirale reke, potoki in hudourniki, kako se pospeševale vse panoge narodnega gospodarstva. Mi sami bi z našim denarjem — ki vandra sedaj v Beograd — podpirali invalide in sirote. Naši sinovi bi imeli v uradih kruh, ne pa tujci Wranglovci. Slovenska beseda, pisava in običaj bi imela prvo mesto, prvo veljavo. A danes! Sedaj ima o tem edino pravico odločevati Beograd. Ko so nas na Vidov dan leta 1921 demokrati in samostojneži v Beogradu vkovali v okove centralizma in ko danes čutimo te okove, se spominjamo nazaj na volilni dan 28. novembra 1920. Kdo je zakrivil vso to nesrečo, ki je prišla nad nas? Oni nesrečni volilci, ki so metali v svoji nezavednosti kroglice v volilne škrinjice Samostojne, demokratske in socialistične stranke.

Samo eno vprašanje: Ali je kaj boljše?

Naša država, v kateri bivamo Slovenci, Hrvati, Srbi in še več drugih narodnosti, je tako obsežna, po naračju tako bogata, da bi lahko vsa plemena živela v sreči in zadovoljstvu. A sam satan nam je prinesel Pribečevičev duh prostozidarstva, protikršćanstva, duh brezverstva. Samo sovraštvo, sami spori, samo izmозgavanje bližnjega; krščanske bratovske ljubezni do bližnjega, do brata-trpina zamanj pričakuješ od sedanjih brezvercev, ki so na vladi. Nečudo jih je nazival list katoliških Bunjevcev z «Hudičevi hlapci.»

Kaj so nam vse prinesle stranke, ki so v beograjski vladi zadnji dve leti: nove in zvišane stare davke, monopol na sol, vžigalice, trošarino na sladkor, nznosno zvišane cene na tobak, povišan deseterkom, nove takse, pristojbine na vozove, oddajo konj, vprege in vozov vojaštvu, trpinčenje naših sinov pri vojaki, smrt in bolezen tisočim naših fantov, Wranglovce, odpust slovenskih sinov iz državne službe, vpeljavo nepotrebne cirilice, preganjanje katoliškomislelečih učiteljev, batinanje in pretepanjanje, korupcijo, velikanske nove dolgove, sovraštvo z vsemi sosedi, novo vojno nevarnost, nove kanone, zanemarjanje invalidov in sirot. Če bi hotel našti vse lumparije in zapisati s številkami vse zapravljanje ter ogromne svote, ki izginejo v malhe vladinovcev, trebalo bi napisati cele knjige. . . .

Boga so zavrgli, zato jim je on odrekal svoj blagoslov.

Pašič, Pribečevič, Žerjav, Pucelj in kakor se že vsi ti hlapci brezverstva zovejo, so se zakleli, da je treba predvsem zmanjšati moč katoličanov. Udariti s stradanjem katoliško duhovščino, uničiti katoliške šole, katoliško učiteljstvo preganjanje do skrajnosti, s fašisti uničevati imetje in življenje katoliških vodilnih mož in organizacij, to je prvo delo sedanjih vladinovcev. Enako kot katoličanom se godi tudi drugim, ki slepo ne trobijo v Pribečevičev in Pašičev rog. Nezadovoljstvo povsod; nezadovoljstvo ubija srečo in blagostanje v državi. Zapravljanje narodnega in državnega imetja, ničvredno gospodarstvo vlade in višjih uradnikov na vseh koncih in krajih pa nam tira draginjo kvišku in kvišku, a denarna vrednost pada in pada. Ob sprejetju ustave I, 1921 je veljala naša krona v Curihu 3.50 švicarskih vinarjev, a letos je že padla na 1.50. Tako gremo doli in doli. . . . Dokler bodo zatiralci prave svobode v Beogradu na krmilu, dokler bo ljudstvo volilo samostojne in demokratske zapravljalce, tako dolgo ne bo boljše. Ob ustanovitvi Jugoslavije in do volitev leta 1920 je bilo desetkrat boljše kot sedaj. Tega nihče ne more tajiti.

A nekaj so vendar dosegli. . . .

Kdo in za koga? Pucelj, ki je bil prej na kantu, je danes milijonar. Radi dolgov je zbežal nekaj let pred volitvami v Ameriko. Sedaj je dal hčerki več stotisoč-kronsko doto in si uredil posestvo in hišo kto graščak. — Urek je posedal podrti hišo v Globokem. Te dni se je preselil v prešerno novo palačo, ki si jo je zgradil v času največje draginje. Prej do vratu zadolžen, danes visokoleteči bogataš. — Mermolja je kot begunec s 1000 kronami privandral v naše kraje. Danes je lastnik dveh posestev. Leta 1921 je kupil za pol milijona gosposko posestvo, nabavil si za več sto tisoč kron pohištva. Odkod je vzel te svote? — Pri Majcenu in Drogeniku se vrši ista povest. Kmetje, delavci, viničarji in obrtniki poginjajo pod težo novih bremen, a Puceljevi preroki si polnijo žepe. Dane obljube pa niso prav nobene izpolnili.

Enako je z demokrati. Žerjavu je koroški svinec nesel milijone, prej ni gleštal počenega groša, danes je težek milijonar. Trboveljski dr. Kramer je prišel «suh» v politiko, a vprašajte danes njegovo sosesčino.

Pa boste rekli: Če so vsi drugi, socialni demokrati je gotovo niso zobali iz vladnih beograjskih jasl. Delavci, železničarji in drugi nižji sloji, ki so glasovali za socialne demokrate, vprašamo vas: Ali so vaši voditelji: Kristani, Golouhi, Kopači, Kisovarji za vas kaj storili v Beogradu? Za vas ne, pač pa za sebel Anton Kristan je dobil od vlade upraviteljstvo Friderikovih veleposestev in je danes milijonar. Etlbin Kristan je dobil lepo nagrado od vlade, postal je izseljeniški komisar v Novem Jorku. Nabasal si bo dolarjev. In vi delavci, ki ste dali socialnim demokratom leta 1920 svoje glasove, boste čakali na kak njihov resen korak v vaš prid do sv. nikoli.

Ob drugi obletnici volitev v ustavotvorno skupščino smo prišli do zaključka, da tako ne sme iti naprej. — Naša lepa in od narave oblagodarjena država ne sme propasti. Zabavljanje čez nasprotnike, jadikovanje čez slabe čase, vse to nas ne bo spasilo. Ljudstvo! Pripravi se temeljito in skrbno na nove volitve, da popraviš ono, kar si zakrivilo dne 28. novembra 1920!

Organizirajmo se vsi dobromisleči — tudi taki, ki ste bili zapeljani v naši krščanski Slovenski ljudski stranki. Od moža do moža, od hiše do hiše širimo naš krščansko, slovenski, socialni in gospodarski program.

Zima je tu! S tečaji, zaupnimi in javnimi sestanki po okrajih, župnijah in vaseh zberimo in utrdimo naše ljudi, da ob volitvah ne bodo ljudje kolebali sem in tje in zopet šli med zapeljane.

V vsako hišo «Slovenskega Gospodarja», ki bo kot stalni misijonar učil in bodril naše ljudi za našo pošteno stvar.

Dve leti trde, hude šole smo prestali, na svojem lastnem hrbtu čuti vsak «dobrote», ki so nam jih samostojni in demokrati prinesli iz Beograda. Torej pa vsi skupaj na bojne volilne priprave, da popravimo, kar smo leta 1920 zakrivali.

Izkoriščevalci in pijavke.

Oblastniki Pašičeve vlade so vrgli sedaj, ko je njih režim že blizu konca, vse obzire na stran in dan na dan se razkrivajo umazanejšie in ostudnejše nakane teh ljudi, ki nimajo pojma o odgovornosti in poštenju. Marsikaj smo že doživeli, kaj takega pa še ne. Evo, nekaj kričečih primerov iz zadnjih dni!

Kakor da si hočejo oskrbeti dobro penzijo, tako so si oblastniki po Pašičevih navodilih oskrbeli ogromno svoto denarja pod imenom kredita za oboroževanje in opremo vojske. Vladni poslanci, ki ne tvorijo niti dobre tretine parlamenta, so izglasovali vojni kredit v iznosu od 3 milijard in 200 milijonov kron in k temu hočejo še priklopiti 2 milijardi posojila, ki ga daje francoska vlada in ki se bo porabilo kot plačilo dosedanjih nabav za vojsko.

Na račun vojske in pod pretvezo vojaških potreb se je v Srbiji že od nekdanj in sicer največ goljufalo. Oblastniki so venomer prikazovali narodu nevarnosti od vseh strani in ko so ga dovolj zbegali, so si nakazovali kredit za kreditom, narod je pa ob pravi nevarnosti vedno raztrgan in nepreskrbljen nosil glavo na sejm. Tako je ob umiku čez Albanijo večina od 30.000 rekrutov pomrla najstrašnejše smrti, ker pri vseh kreditih, ki so jih pobasali Pašič in drugi oblastniki, ni imela ne obleke in ne hrane, tako so v balkanski vojni dobili srbski vojaki mesto kožnatih — papirnate opanke, tako je dobivala srbska vojska v svetovni vojni s peskom pomešano moko, pokvarjen in zastrupljen fižol ter vse-mogoče pokvarjeno in slabo, samo ne najpotrebnejšega radi dobičkaželjnosti in grabežljivosti svojih oblastnikov, ki so z brezvestnimi špekulanti sklepali brezvestne kupčije na račun naroda in njegovih sinov-vojakov.

Nekdanj je bil srbski, danes je pa SHS vojak raztrgan in lačen, vlada pa spravlja vedno večje svote iz narodnega premoženja in davkov na stran pod imenom kreditov za vojsko. Celo izkoriščevalno družbo vodi ministrski predsednik Nikola Pašič. Ko so pred kratkem pregledovali seznam izdanih koncesij — oblastnih dovoljenj za raznovrstne posle in podjetja, so tolikokrat našli na Pašičevo ime, da jih je začelo zanimati. Šteli so in šteli ter našli, da se je staremu in mlademu Pašiču izdalo v teh letih vsega skupaj — 167 koncesij za raznovrstna podjetja. Tu izkoriščanje državnih gozdov, tam rudnikov, tu mlini in žage, tam lov, tu zastopstvo kakega tujega bančnega ali trgovskega podjetja, potem uvoz in izvoz in tako dolga vrsta mestnih špekulacij.

Še več se pa zasluži s tem, kar je delal in še dela Pašič brez vseh koncesij. Ni še bilo nabave ali liferacije v naši državi, da ne bi bil pri njej z velikim profitom udeležen sam Pašič, ali pa njegov sin Rade. Ob velikem vojnem plenu in vojnih odškodninah so ostale vojne sirote praznih rok, Pašič si je pa velikanske svote pridjal

k svojemu velikemu premoženju. Dohodki iz od državnih organov upravljanih posestev tujih državljanov ali sekvestur so bili določeni za podporo invalidov, vojnih oškodovancev in sirot, pa vsi ti reveži so od tega le malo dobili. Nekaj časa so se izdajale podpore največ po 1000 dinarjev za reveže, ki so v vojni vse izgubili, pa tudi to se je kmalu ustavilo, češ, da so vsa sredstva že izčrpana. Z vojnim plenom in z vojnimi odškodninami je upravljal Pašičev prijatelj pravosodni minister dr. Markovič in doznalo se je, da so bili samo njegovi in Pašičevi prijatelji deležni velikih podpor iz teh zakladov in dohodkov. Med imeni teh »revežev in oškodovancev« najdemo celo vrsto srbskih in židovskih bankirjev, podjetnikov in raznovrstnih verižnikov.

Ko so invalid začeli groziti, da napravijo vladi veliki škandal, ki bo odmeval po celem svetu, če ne izpolni svojih obljub in ne reši invalidskega vprašanja, je Pašič le našel toliko denarja, da je začel invalidskim odbornikom, ki so se utaborili pred vlado, izplačevati dnevnic — najprej po 80, potem pa po 100 dinarjev. S tem je hotel invalidske odbornike pridobiti na svojo stran in če bi padla njegova vlada, bi jim sladko in otoplo dejal: »Vidite, moji dragi, vse bi vam bil dal, a sedaj pa ne morem, ker pada moja vlada. Dnevnic sem vam dajal in iz tega lahko vidite, kako dobro sem mislil z vami...« Seveda, če bi Pašičeva vlada trdno stala, bi tudi invalidski odborniki v Beogradu brez dnevnice stradali in trpeli, kakor pač vsi drugi invalidi v naši državi.

Iz strahu pred koncem današnjega režima se je tudi toliko skrbelo, da pride čimprej milijardni vojni kredit pod streho. Pašič se je bal, da izgubi svoje ljudi, če ne vidi pri njemu polne vreče denarja in če ne more nastopiti kot dober Miklavž z bogatimi darili za vsako podporo njegove politike in vlade. Izglasovanje kredita ni delalo skrbi. Vlada ima svojo glasovalno mašino v zbornici in da ta zadostuje, se je oskrbelo z znano nezasišeno odstranitvijo 59 komunističnih poslancev in s politiko Beograda proti Hrvatom. Važnejši je bil liferant, ki bi dal oblastnikom dovolj zaslužiti, in tudi ta se je našel, da pa stvar v javnosti lepše izgleda, so tako-le postopali pri njegovi izbiri:

Po sprejemu kredita se je sestavil poseben ministerki odbor, ki naj bi proučeval razne nabavne ponudbe. Pojavila sta se dva agenta, neki Kondič in neki Aranđelović, kakor da zastopala vsak svoje podjetje in ministri so modrovali, katero bi bilo boljše, končno so se pa odločili za Kondiča. Pozneje se je pa dognalo, da oba agenta zastopata eno in isto tvrdko, ki je bila seveda že poprej dogovorjena s Pašičem in vojnim ministrom, da bo ona sama »lifrala« in da bo dala tudi primerno zaslužiti. Izbiranje in proučevanje ponudb v ministerstvom odboru je bila navadna, dogovorjena igra in ministrom, ki so jo igrali, bo gotovo kaj izdatnega odpadlo.

Dobrih pet milijard sprejetega vojnega kredita s francoskim posojilom vred, to je mnogo denarja, dosti izkoriščevalcev in pijavk se bo nasitilo, Pašič je pa tudi za druge poskrbel. Ko so se pajdašem iz širšega kroga cedile sline po literacijah, ki si jih je za sebe, za svojega sina in za svoje najozje zaupnike pridržal, je našel Pašič takoj tolažljivo besedo: Ne bojte se, bračo radikali in demokrate, to še ni vse! Zidali bomo v Bosni veliko fabriko za orožje in za njo se bo »lifralo« lahko še leta in leta, predno se vse uredi in tudi potem ne bo manjkalo zaslužka.

Tako vlada sedaj splošno zadovoljstvo v vladnem taborju, pijavke so site in da jih v siti lenobi ne bi motila neprijetna misel na hrvatski blok in na celokupno opozicijo v parlamentu, so tudi skupščino poslali na počitnice do 2. decembra.

Na korajžo nas vabijo.

Nekateri naši ljudje pravijo, da se ne splača baviti se s »Samostojno« stranko. Narod je »Samostojni« povsod obrnil hrbet. Po njih delih so jih spoznali, samostojne zapeljivce. In naše ljudstvo obračunava sedaj s temi nesrečniki tako, kakor obračunata oče in mati z zapeljivcem. Z brezovko ali grčavo palico ga tirata od hiše proč. Taka usoda je zadela tudi one prešerneže, politične goljufe in zapeljivce, ki so dne 28. novembra l. 1920 pri volitvah spravili v nesrečo ne samo slovenskega kmeta, temveč celokupen slovenski rod. Da jih otmemo pozabljivosti, je treba, da od časa do časa beležimo, kako se godi našim »prijateljem« v samostojnem taboru, kako pišejo, kako govorijo pred ljudstvom, a kako delajo v Beogradu.

V »Kmetijskem listu« piše znani izbeglica iz goriške Vrtojbe Mermolja, da se ne boji za Štajersko. Seveda se mu ni treba bati, ker itak pri nas nima kaj več iskati. Pravi, da položaj »Samostojne« ni ravno obupen. To se reče z drugimi besedami: Prišli so do prepričanja, da jih narod ne mara več. Dragoceno priznanje. Mermolja sam piše: »Pred časom sem prišel na potovanju (!?) v kraj, kjer je dobila naša (SKS) stranka 150 glasov. Rečem nekemu, da bi imeli tu shod. Pa mi pravi: »Kaj hočete? Dobra nam ne prinesete, slabega pa je itak dovolj.« In Mermolja ni smel govoriti v tistem kraju. S svojim adjutantom, bivšim glavnim tajnikom Samostojne Konrad Brusom jo je moral na tihem po stranskih potih pobrisati iz tistega kraja. In ta kraj se zove Sv. Jakob v Slov. goricih. Takih krajev, kjer je naše ljudstvo spoznalo, da je na Štajerskem Mermolja zapeljal ljudstvo pred brezno gospodarskega in narodnega propada, je na stotine. Ljudem so se po vseh selih odprle oči. Sedaj se Mermolja, Drogenik in Dobnik (Urek pa se še vedno kuja!) tolažijo s tem, da »bo že bolje.« Saj je Mermolja napisal v zadnjem »Kmetijskem listu«:

»Klerikalci bi mogli k večjemu še enkrat pokazati, kaj da zmorejo.«

Val obsodbe goljufive »Samostojne« gre med ljudstvom naprej, kakor mogočen vihar. Najhujše »samostojne« trdnjave padajo, ljudstvo ne mara več slišati govorov samostojnih poslancev in agitatorjev. Pri nas na Štajerskem si ta stranka ne upa več prirejati javnih shodov, razun če pošlje kak okrajni glavav Pucju na pomoč cele kolone žandarjev. Naziva »samostojnež« se vsak pošten človek sramuje. Dogodili so se slučajni, da hočejo ljudje vložiti tožbo za razžaljenje časti, ako kdo koga naziva »samostojnež.«

In dasiravno voditelji Samostojne vidijo in čutijo vse to, vendar se delajo slepe in gluhe. Čitateljem »Slov. Gospodarja« je gotovo znano, da ptič noj (po nemško: Straus), ko opazi nevarnost in ne more več uteči, vtakne svojo glavo in vrat v gosti grm, misleč: »Jaz ne vidim preganjalca in tudi on mene ne bo opazil.« Dasiravno samostojnežev do mala nihče več ne mara, vendar se še vsiljujejo našemu ljudstvu, še vedno kličejo drug drugega na korajžo. Svojo neznanost, svojo borno število hočejo spajati ti ljudski zapeljivci z vsemi onimi strankami, ki niso v našem taboru. Podobni so nekdanjim malim Črnogorcem, ki so ob vsaki priliki naglašali: »Nas in Rusov je 100 milijonov.« Ne slepijo samo ljudstva, temveč tudi sami sebe. Strašijo nas s svojimi mesarji in vojnimi dobičkarji ter birti, ki so baje na Kranjskem njihovi pristaši. Mermolja in »Kmetijski list« smatrata, da radi teh ljudi z usnjatimi suknjami in obširnimi trebuhii njih stranka stoji na Kranjskem dobro.

Mi pa pravimo: Vse klicanje na korajžo samostojnim zapeljivcem ne bo nič pomagalo. Zapeljivce in coprnice so nekdanj zažigali na grmadah, a ljudstvo danes samostojne politične goljufe in zapeljivce meče na cesto.

Ob 12. uri je od samostojnih prerokov zapeljan narod spoznal, da je bil na krivi poti, na poti propada.

Socijalni tečaj

za kmetske fante in može v dneh 27., 28. in 29. decembra
Predavanja in predavatelji:

I. Kmet v zgodovini: 1. Zgodovina kmetijskega gospodarstva v Srednji Evropi (dr. Korošec). 2. Zgodovinske borbe kmetijskega stanu (M. Krajnc). 3. Najnovejša zgodovina kmetijskega gospodarstva (dr. Basaj). 4. Kmet kot delavec, obrtnik in trgovec v moderni dobi (dr. Korošec).

II. Kmet in gospodarstvo: 1. Zadrugištvo (dr. Basaj). 2. Zavarovanje (Vinko Razgoršek). 3. Velikost kmetijskega gospodarstva obrata (poslanec Sušnik). 4. Agrarne reforme (poslanec Sušnik). 5. Posel in delavec (M. Krajnc). 6. Kmetijska proizvodnja (učitelj Košar). 7. Cene kmetijskih pridelkov (učitelj Košar). 8. Cene živini in mesu (J. Kos). 9. Izvozna in uvozna politika (poslanec Sušnik).

III. Kmet kot član človeške družbe: 1. Kmet in rodbina (dr. Kulovec). 2. Kmet in občina (J. Vesenj). 3. Kmet in država (dr. Hohnjec). 4. Politika (dr. Kulovec).

IV. Kmet in prosveta: 1. Splošna, politična, gospodarska izobrazba kmeta (dr. Ogrizek). 2. Kmet in vera (dr. Jeraj). 3. Orel (J. Krošl). 4. Zmaga naših idej (dr. Hohnjec).

Izobraževalna društva, Orli, Mladeniške zveze, Kmetijske zveze!

Poslajte na tečaj najsposobnejše in najdelavnejše svoje odbornike in sodelavce, mladeniče in možel — Prijavite jih kmalu! Prijavo pošljite na »Tajništvo Slovenske krščansko-socijalne zveze, Celje, hotel Beli vol.« V prijavi sporočite tudi: 1. starost. 2. predizobrazbo (šolo). 3. poklic.

Tisti, ki želijo skupno hrano vse 3 dni, naj pošljejo obenem s prijavo 220 K. Kdor želi hrano samo 2 dni, naj pošlje 150 K, za samo 1 dan pa 75 K. Stanovanja bodo brezplačna. Zato tisti, ki bodo imeli svojo hrano, na tečaju sploh ne bodo imeli nikakih stroškov.

Vsak udeleženec se s prijavo zaveže, da bo vse 3 dni na tečaju vztrajal in se predavanj redno in točno udeleževal. Le tako bo imel od tečaja tudi korist!

Tajništvo SKSZ v Celju.

Filipov:

Denar in gospodarstvo.

Zadnjič je gornjeradganski dopisnik »Slovenskega Gospodarja« lepo izračunal in pokazal, kaj ima dandanes tisti v vrednosti, ki je imel pred vojsko v hranilnici 300 K. Danes si hočemo malo pogledati, zakaj je vrednost naše krone tako močno padla in zakaj še vedno pada, čeravno so jo skušali zadnje mesece umetno dvigniti.

Podjedovan greh.

Prva in glavna krivda manjvrednosti naše krone je svetovna vojska in gospodarstvo bivše avstrijske uprave z denarjem. Zlato, kar so ga imeli za podlago za papirnate krone, so večinoma napravili, kajti od 1300 milijonov kron zlata je bilo koncem vojske le okroglo 240 milijonov, papirnatega denarja pa je bilo ob začetku vojske pri avstro-ogrski banki za 4500 milijonov kron, ob koncu vojske pa za okroglo 50.000 milijonov, torej več kot desetkrat toliko. Ta greh smo mi podedovali. Na ozemlju, ki je prej bilo pod Avstrijo in Srbijo in je sedaj jugoslovansko, smo imeli okroglo devet del avstrijskih kron. Toda še bi se dalo stvar razmeroma urno urediti, ako bi si vzeli za vzgled Čehoslovaško, ki je

tudi imela samo avstrijske krone, pa jih je znala iz lastne moči s svojim premišljenim načinom gospodarske dvigniti, da ima danes njena krona že približno osmi del predvojne vrednosti, čeravno je bila prej ob prevratu ravno toliko vredna, kakor naša. Kar se je posrečilo Čehom, bi se lahko tudi nam, ker imamo še v marsičem ugodnejše pogoje.

Kako so z našo krono gospodarili?

Znano je, da so našo krono najprej navezali na dinar in dinar je bil Beogradu in demokratskim finančnim ministrom državni denar, v jedru le malo več vrednosti, kakor krona. Računanje s krono so najprej izpoderinili v bivši Srbiji, potem pa v naših pokrajinah. Prvi večji udarec po vojni so dali naši kroni s tem, da so jo po volji demokratov drugi markirali ali žigosali ter nam pri tem odvzeli peti del (20 odstotkov), potem pa preostalo zamenjali v razmerju 1:4. Že samo na sebi smo s tem izgubili naenkrat okroglo tri četrtine našega premoženja v denarju.

Toda veliko huje so bili udarjeni še oni, ki so imeli pred vojsko vloženi denar, kajti beograjski demokratski modrijani niso nič ločili predvojnih, medvojnih in povojnih hranilnih vlog. Oni so diktirali: krona je krona, kakor krava je krava, pa naj bo najlepša ali najbolj mršava, naj bo živa ali samo naslikana.

Vedno več papirja!

Dobro, preboleli smo hud udarec, ki smo ga dobili z zamenjavo. Večina se je tolažila in računala: sedaj bomo pa tem lažje in boljše gospodarili. Kaj se je zgodilo? Gospodarilo se je zadnji dve in pol leti na račun vrednosti naše krone, kajti v tej dobi smo dobili v promet ravno toliko dinarjev, kakor smo imeli praj papirnatih kron. To vidimo iz izkazov Narodne banke. Sedaj smo že vsled vednega tiskanja bankovcev (povrh jih ne tiskamo doma, temveč v Parizu in v Ameriki, da nas še tudi ta papir več stane!) srečno pri stanju leta 1920. Že vsled same te okolnosti je dinar na stališču vrednosti krone.

Zakaj se tiska toliko denarja?

Ako bi se tiskal ta denar samo zaradi prometnih potreb, bi ne bilo nič hudega, toda denar se tiska, ker ga rabi finančni minister za plače vojski, uradnikom in uslužbencem in zraven za sto in sto reči, ki bi jih lahko pogrešali odnosno opustili. Ker se torej redni izdatki ne krijejo z rednimi državnimi dohodki, meče naš škodo vrednosti finančni minister ven vedno večje množine papirja. Mi gremo v našem državnem gospodarstvu popolnoma isto pot, kakor Nemška Avstrija, samo ne tako hitro.

Kako spraviti proračun v red? Ali naj uvedemo nove davke? Ne, ni treba. Pred vsem naj vsi kraji in vsi stanovi v naši državi plačajo toliko, kakor plačujemo Slovenci, pa bo kasa finančnega ministra že izdatnejše polna! Če to redno plačevanje in izjednačenje ne bo zadostovalo, potem moramo napraviti tako, kakor napraviti kmet: če mu gospodarstvo ne nese za avtomobil, celo za kočijo ne, pa se vozi z vozom brez »feder« in z garcami. Tudi mi bomo morali v državnem gospodarstvu zavreči avtomobil in kočijo ter morali lepo ponižno furati z navadnim vozom. Treba bo pač črtati velik del izdatkov za vojsko, treba bo štediti pri nastavljanju uradništva in skrciti število, treba bo črtati vse izdatke za Sokolstvo, gledišča in stotine podobnih reči, kjer se lahko prihrani lepe milijone. Najbolj pa izgnati ostudno korpucijo.

Naš izvoz in uvoz.

Vrednost denarja je poleg rednega, dobrega proračuna na odvisna tudi od izvoza in uvoza. Ako je vrednost stvari, ki jih uvozimo v državo večja, kakor je vrednost blaga, ki ga pošiljamo ven iz države, potem pravimo: naša trgovinska bilanca je pasivna. Mi več izdamo, kakor pa prigospodarimo. Z drugimi besedami: mi lezemo pri tujcih v dolgove. Ali je to potrebno? Gotovo, brez uvoza ne moremo biti, ali ni treba, da bi vse uvažali, kar uvažamo. Vzemimo za vzgled samo sladkor! V naši državi imamo 7 tovarn za pridelovanje sladkorja in če bi vse vedno delale toliko, kolikor bi lahko, ne bi trebalo uvažati niti enega kilograma. Kako je v resnici? Rabimo nad 7 tisoč vagonov na leto, pridelamo v naših tovarnah pa le okroglo 4 tisoč vagonov, torej uvozimo vsako leto najmanj 3000 vagonov, katere kupimo večinoma na Češkem in celo v Ameriki. Zakaj to? Ker smo tako neumno začeli izvajati agrarno reformo, da smo uničili velik sladkorne domače industrije in ker naš nesposobni promet ne spravi niti tega polovičnega pridelka sladkorne pese pravočasno in v redu v tovarne. Kakor je s sladkorjem, tako je še s celo vrsto drugih predmetov. Uvažajo pa se tudi reči, ki jih prav nič ne bi rabili. Recimo: mi bi prav lahko živeli brez tujih »finih« vin, likerjev, šampanjcev, tujih jedi in raznih lepotičnih in gizdalinskih reči. Seveda bi moralo postati življenje v naših velikih mestih pri moških in ženskah bolj preprosto in pošteno.

Naša posojila.

Pri posojilih, ki smo jih najeli, bi morali pogledati dobro za vsak dinar, ali ga res porabimo v državno korist, ali ga plodonosno naložimo. Sedaj pa si oglejmo samo, kaj se dela z dolarskim posojilom! Rekli so, da bodo zidali železnice, pa je šel in zabil že celo vrsto milijonov dinarjev »pomočnik« finančnega ministra za »dviganje« naše valute. Kako jo je dvignil? Tako, da so tisti dolarji fuč, valuta pa naglo gre zopet na tisto točko, na kateri je bila, predno je ta gospod strokovnjak začel svojo »strokovnjaško« delo. In takih reči je še cela vrsta.

Ali zdaj veste vsaj osnovne vzroke, zakaj je naš denar brez vrednosti? Pustite gospodariti našim samostojnežem, našim demokratom in njihovim bratcem š!

naprej, pa boste kmalu imeli brezvredni denar. Namesto, da tarnate čez drago obleko, drago železo, drago sol, drag sladkor, pojditi in izženite politične hinavce in goljufe, ki so zadnji dve leti tako gospodarili, da bodo tudi najboljši možje z bridko težavo komaj popravili in uredili, kar se je zadnji dve in pol leti pokvarilo.

Politični ogled.

Država SHS.

Hrvatski blok je objavil naslednje predpogoje parlamentarnega pota v cilju sporazuma med Srbi in Hrvati: 1. Na srbski strani bi bilo treba, da pri reševanju kmetijskega vprašanja vidno sodeluje Stojan Protič, ki si je s svojim ustavnim načrtom, s svojo dveletno borbo za revizijo vidovdanske ustave ter s svojim poznavanjem hrvatskih razmer pridobil posebno zaupanje celega Hrvatskega bloka. 2. Zastopniki srbskega naroda, ki so zadnje mesece javno obsojali današnji protiljudski, reakcionarni in nad vse protihrvatski režim in to iz prepričanja, da je ta režim nesreča in propast tudi za srbski narod, kakor tudi vsi zastopniki srbskega javnega mnenja, ki so za pravičen sporazum s Hrvati, morali bi v parlamentu in časopisju omogočiti, da se ta režim vrže in takoj sestavi vlada narodne koncentracije kot volilna vlada in kot vlada sporazuma s Hrvati, ki bi v najhujšem času razpisala volitve in v svrhu priprav za svobodne volitve takoj postavila vso državno upravo na temelj zakonitosti, posebno pa vrgla z vladnih mest nasilne in korumpirane eksponente režima na Hrvatskem, v Bosni in Dalmaciji. 3. Zunanja politika naj bo miroljubna, a odločna. 4. Celokupna finančna in gospodarska politika se mora ravnati izključno po najnovejših ljudskih zahtevah.

V smislu sklepa plenarne seje zastopnikov mora načelstvo Hrvatske republikanske seljačke stranke in Hrvatskega bloka storiti vse, da bodo o teh predpogojih poučeni vsi glavni zastopniki srbskega naroda. Podpisani: Stjepan Radič, dr. Drinković, dr. Maček.

Končna odločitev za odhod v Beograd ni padla zato, ker se je na seji povdarjalo, da je treba počakati, da se razčistijo razmere v Davidovičevi skupini in da je treba dognati, koliko ljudi imata za seboj Stojan Protič in Ljuba Davidovič.

Pristaši Pašič-Pribičevićvega režima delajo na vse kriplje, da bi preprečili sodelovanje Hrvatov. Poslužujejo se laži in obrekovanja vseh vrst ter skušajo še vedno prepričati javnost, da so oni edino sposobni in poklicani krmari države. Sedaj, ko je dr. Ninčič na orijentski konferenci, govorijo neprestano o njegovih velikih uspehih in to ima tudi samo namen vplivati na javnost, da bi bilo že radi mednarodnega položaja škodljivo spreminjati vladno politiko.

Pašič se je bil odločil za agitacijsko potovanje po Vojvodini. V Novem Sadu je že bil, hotel je še naprej na shode in sestanke, ko je pa slišal, da je tudi Protič na potu v Vojvodino, jo je takoj odkuril nazaj v Beograd.

Poslanec Angjelič, ki je že od nekdanj v demokratskem klubu najostreje nastopa proti Pribičeviću, je izdal na svoj volilni okraj v južni Srbiji proglaš, kjer pravi, da so radikali in pa Pribičevićevi demokrati največja nesreča za državo. Ti ljudje so prečani, v Beogradu pa hočejo biti večji Srbi od samih Šumadincev in sicer samo radi tega, ker jim je oblast in denar najmilejše na svetu. Poslanec pravi, da se bodo morali pošteno srbski seljaki zopet enkrat zbrati, kakor nekdanj proti Turkom ter ponovno osvoboditi Beograd od krivic, ki so v njem zagospodarile.

Ministrski spor radi izvoza svinj je celo vnete pristaje današnje vlade presenečil. Vsem je jasno, da gre samo za to, ali bo izvažal svinje Pucelj ali pa Zerjav — ali samostojneži ali pa demokrati in celo «Beograjski Dnevnik», ki je toliko zagovarjal in proslavljal današnje vlado, je ob tej priliki napisal članek, v katerem pravi, da je boljše če izgubimo ministre kot pa svinje. Naštevaja ministre enega za drugim, tudi Pašiča in Pribičevića ter pravi pri vsakem, da bi država samo pridobila, če se ga iznebi.

Pašičeva grabežljivost in samopašnost pa gre tudi že tako daleč, da celo vladnim ljudem preseda. Tako je Pašič v svoji trmi enostavno odvrnil kakih 300 prošenj in pritožb, ki so bile od skupščinskih odborov pripravljene za rešitev, in ko se je govorilo o stanovanjskem zakonu, se je Pašič zopet izkazal s svojim nazadnjaštvom in videlo se je, da se niti najmanj ne briga za strašno stanovanjsko bedo v celi državi, temveč, da misli samo na svoje hiše v Beogradu in po drugih krajih Srbije. — Ni čuda, saj je prvi in največji hišni posestnik cele Jugoslavije. V Beogradu ima 60 hiš, na Kosovem pa — 175 in še vojno odškodnino je dobil, da jih popravlja in preurejuje.

Da njegov sin Rade ne zaostane, se je pa tedaj poskrbelo, ko je pomočnik finančnega ministra bankir Playšič dvigal našo valuto. Porabili so se vsi dolarji ameriškega posojila, porabilo se je 25 milijonov zlatih kron, katere je dala Avstrija kot vojno odškodnino, izvoz našega denarja je bil zabranjen, samo Pašičev sin s svojimi ožjimi prijatelji je lahko nosil toliko dinarjev ali celo dolarjev s seboj, da si je v Berlinu, ravno tedaj, ko je začela nemška marka padati, lahko kupil kar celo ulico — 23 hiš za 200 milijonov mark. Na ta način so tudi drugi porodičarji postali hišni posestniki v Berlinu, — nakupilo se je okrog 600 hiš in zato ni čudo, da valuta zopet pada. Dolarji so šli, zlate krone so šle, režim se je nekaj časa bahal, s svojo uspešno valutno politiko, sedaj se pa pripravlja, da se ob kakih drugi priliki zopet za nekaj dni proslavi in bankir Playšič gre zopet

nazaj k svoji banki, ki je ob njegovi valutni politiki dosti zaslužila in bo Playšiču z vladnimi listi vred, ki so dobili obilne podpore, še najbolj hvaležna.

Uradnike in invalide vlada neprestano vleče za nos. Uradnikom je obljubljala najprej 13 mesečno plačo kot nabavni prispevek, sedaj pa tudi iz tega ne bo nič, invalidom pa natrosi vedno novih obljub, kadar napravijo kak protestni obhod okrog vladnega poslopja. Tako je bilo tudi sedaj, ko so invalidi v velikem številu protestirali po pogrebu svojega tovariša nekega kapetana invalida, ki je v Beogradu umrl od lakote. V finančnem odboru je predlagal sam finančni minister, ki ne najde denarja ne za uradnike, ne za invalide, naj se pravoslavnim vladikam zvišajo dnevnice na 150 dinarjev. Naši poslanci so protestirali in dosegli so, da se je ta predlog vsaj odložil. Kakor se doznava, je pomočnik ministra za zunanja dela Nešič zahteval od vlade, da se ministru za zunanja dela dovoli kredit za pokritje tekočega proračuna. Minister za zunanja dela Ninčič je predvideval za leto 1922-23 neke postavke, katere se pa niso pokazale dovoljno visoke za pokritje stroškov. Radi tega je ministrstvu za zunanja dela potreben kredit, s katerim bi se imenovani nedostatki izpolnili od 1. januarja do konca avgusta t. l., to je do roka, do katerega traja sedanjí budget. Vlada je ta kredit v načelu odobrila. Radi velikih «uspehov» seyeda in pa za to, ker se vodi zunanja politika še vedno brez vsakega nadzorstva od naroda in parlamenta. Finančni minister namerava izdati odredbo, da se z januarjem 1923 zvišajo takse na alkoholne pijače. To zvišanje takse bi prineslo državni blagajni več kot sto milijonov dinarjev novih dohodkov na leto. — Kam bo šel ta denar? — Za vedno večje število revežev in sirot v državi gotovo ne, dokler ostane ta režim!

ITALIJA — SRBIJA.

Beograjski listi pojejo slavo fašistu Mussoliniju, ker se je izjavil napram dopisniku beograjske «Politike», da je vedno oboževal srbsko vojsko in da bo Italija tudi pod njegovo vlado obdržala s Srbijo prijateljske zveze. Na opozoritev, da je danes Jugoslavija in na vprašanje, kako misli glede nje, je odgovoril, da imajo Srbi druga pota in cilje kot ostali Jugoslovani in da so zanj najprej Srbi, potem dolgo nič in končno še le enkrat Hrvati, Slovenci pa najzadnji. To se pravi, Srbi naj pu stijo, da Italijani posegajo po slovenskem in hrvatskem ozemlju, pa bo najboljšje prijateljstvo.

GRSKA.

ima vojaško vlado. Prejšnji ministri so bili obsojeni na smrt in baje tudi že osmrčeni. Anglija, ki je s svojo vojno hujskarijo povzročila grške homatije, sedaj ne mora zaustaviti in uravnati vsega tega, kar je nastalo in kar se vedno hujše širi.

NA ORIENTSKI KONFERENCI.

igrajo zopet petrolejski vrelci v Mali Aziji veliko vlogo ter izzivajo hudo tekmo med angleškim in francoskim kapitalom. Tudi Amerika se oglašja, izgleda pa, da se bo mnogo lažje sporazumela z Anglijo kot pa s Francijo, katero dolži kot povzročiteljico vseh nerednosti v Evropi.

Naša zborovanja.

Okrajni zaupni shodi Kmetijske zveze (SLS) za mariborsko okrožje se bodo vršili v času med Božičem in 6. januarjem. Na okrajnih zaupnih shodih se bo izvolilo okrajne odbore naše stranke ter se bo izdelal načrt za delovanje naših organizacij v bodočem letu. Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru bo te dni poslalo krajevnim odborom naše stranke po vseh župnijah navodila za okrajne zaupne shode.

Okrajna posvetovanja (konference) odbornikov in odbornic vseh naših organizacij celjskega okrožja: Kmetijskih zvez, Delavskih zvez, zastopnikov naših obrtnikov, Izobraževalnih društev, Orlov in Mladenških zvez, Dekliških zvez in Orlic pa tudi naših zadrugarjev in posojilničarjev se vršijo v naslednjem redu: 1. Kozje (za kozjanski okraj — vzhodni del): 4. decembra ob 9. uri v okrajni posojilnici. 2. Št. Vid na Planini (za kozjanski okraj — zahodni del): 5. decembra ob 9. uri v župnišču. 3. Sevnica (za sevnški okraj): 6. decembra ob 9. uri v hranilnici in posojilnici. 4. Brežice (za brežiški okraj): 11. decembra ob 10. uri v župnišču. 5. Laško (za laški okraj): 12. decembra ob 10. uri v društveni dvorani. 6. Celje (za celjski okraj): 13. decembra ob 9. uri v tajništvu SLS. 7. Rogatec (za rogaški okraj): 18. decembra ob 10. uri v gostilni g. Sporna. 8. Šmarje pri Jelšah (za šmarski okraj): 19. decembra ob 9. uri v gostilni g. Gajšek. 9. Konjice (za konjiški okraj): 20. decembra ob 9. uri v Kmetijski hranilnici in posojilnici. 10. Starigrd (za slovenjgraški okraj): 21. decembra (ne 14. dec.) ob 9. uri v župnišču (stara šola). 11. Velenje (za šoštanjski okraj): 22. decembra (ne 15. dec.) ob 10. uri v Društvenem domu. — Za načelnike in tajnike Kmetijskih zvez (SLS), predsednike(ice) in tajnike(ice) izobraževalnih društev, Mladenških in Dekliških zvez so okrajna posvetovanja obvezna, za druge je močno želeli, da se jih udeležijo. — Tajnik Krajnc.

Okrajna posvetovanja v Starem trgu in Velenju, ki smo jih v zadnji številki določili za 14. in 15. december, moramo za en teden preložiti. Okrajno posvetovanje v Starem trgu (za slovenjgraški okraj) se torej vrši dne 21. decembra ob 9. uri v župnišču (stara šola), v Velenju (za šoštanjski okraj) pa dne 22. decembra ob 10. uri v Društvenem domu. Preložili smo zaradi tega, da se more teh okrajnih sestankov udeležiti tudi g. poslanec Pušenjak, ki bo poročal o političnem in gospodarskem položaju. — Tajništvo SLS v Celju.

V Trbovljah ste bili preteklo nedeljo dve zborovanja naše stranke. Predpoldne je bil shod zaupnikov KZ,

popoldne pa javen zbor, na katerem so bili po večini delavci. Na obeh zborovanjih je poročal poslanec dr. Hohnjec.

Iz protikmetijske politike.

Samostojni hinavci. V pondeljek je Samostojna kmetijska stranka imela v Ljubljani svoj občni zbor. O zboru samem ni nič poročati, ker je eden zbor samostojnežev podoben drugemu kakor krajcar krajcarju, in vsi ti krajcarji niso vredni počenega groša. Isto čeno pa je tudi prisoditi poslušalcem, ki v svoji neizobraženosti še vedno poslušajo ljudi, kakor so Pucelj, Kušar, Mermolja. Ni jih sicer več veliko, pa zato si ti zaslužijo patent zaručnosti. Kako nesramno varajo samostojneži ljudstvo, dokazuje ta-le resolucija z njihovega občnega zbora: «SKS zahteva prost izvoz vseh kmetijskih pridelkov in prohibitivno carino na njihov uvoz. Tudi prost izvoz svinj se mora omogočiti». Kdor bere to resolucijo, mora misliti, da sta dva Pucelja: eden v Ljubljani, drugi v Beogradu. Pucelj v Ljubljani je za prost izvoz vseh kmetijskih pridelkov, zlasti tudi svinj. Pucelj v Beogradu pa kot minister dovoljuje uvoz kmetijskih pridelkov iz tujine brez carine, domači živini, zlasti svinjam pa nalaga tako velike izvozne carine, da naše živine in naših svinj nihče ne kupuje, marveč morajo svinje ostati doma. Tako brez vsega sramu samostojni varajo kmetstvo ljudstvo. Ljudstvo pa je — hvala Bogu — že spregledalo in spoznalo samostojno goljufijo. Pri prihodnjih volitvah bo Pucelj I. in Pucelj II. in cela samostojna kompanija tepena ter brez izvozne carine natirana iz slovenske dežele.

Srbski listi o Slovencih. «Balkan» od predzadnje nedelje piše v zvezi z izvozom 28.000 prašičev, kateri izvoz spravlja v zvezo s Puceljem, odnosno s njegovo ženo, da so Slovenci zelo bogati, ker so baje «oplačkali» državo in namiguje, da jih treba višje obdačiti, ker so edini v državi v stanu plačati višje davke. Dan za dnem napadajo srbski listi, ki pripadajo vladnim strankam, Slovence radi «uzornega» vodstva kmetijskega ministrstva, ves narod se se spravlja v čudno luč, a Pucelj vztrajno — molči, molči, molči. Dolžnost Puceljeva bi bila, če misli, da ni potrebno se potegovati za lastno čast, ali če se ne upa za isto potegovati, da bi kratko zanikal vesti o nekem namišljenem bogatstvu Slovenije, ker imajo te vesti namen še povečati «plačkanje» Slovenije. Pucelj ne stori ničesar, akoravno bi kot minister lahko onemogočil tako pisavo vladnih listov o Slovencih in je radi tega skriv večjega pritiska davčnih oblasti na Slovenijo, katerega občutimo dan za dnem bolj. Pucelj je skriv dejstva, da se je v mesecu avgustu in septembru okrog 50 milijonov kron davkov v Sloveniji več iztirjalo, kakor bi bilo potrebno po proračunu. Cela javnost je radovedna, kako stoji zadeva z izvozom 28000 prašičev, kakor tudi zveze s klavnicami v Trstu, o katerih neprenehoma pišejo srbski listi in sicer v zvezi s Puceljem. «Kmetijski list» naj obširno pojasni vse, saj bo že Mrmolja dal potrebna pojasnila. Mrmolja je strokovnjak za vse kupčijske in mešetarske posle, zato bodo pojasnila gotovo izčrpna.

«Kmetijski list» in novi davčni zakon. Novi davčni zakon, katerega je predložila cela vlada, ž njo vred tudi Pucelj, je nesprejemljiv za kmetstvo in delavsko ljudstvo. «Kmetijski list» o tem nič ne ve povedati, ker za enkrat še ni za Pucelja umestno lastno dete obglavljati, kakor to dela napram zvišanju carine, glede katerega še meseca avgusta in septembra ni črhnil besedice. Čudno, da še le po treh mesecih spozna Pucelj in «Kmetijski list» pogubnost zvišanja carin. Mogoče je, da bo potem, ko bo vladna večina odobrila nov davčni zakon, s katerim bo zvišala vse davke in upeljala dva nova davka, začela ogorčeno protestirati SKS, «Kmetijski list» in mesar g. Pucelj. Bolj za norca ni nikdo nikogar imel, kakor ima Pucelj. «Kmetijski list» in SKS — slovensko kmetstvo ljudstvo.

«Kmetijski list» prepisuje laži iz rajnega «Narodnega Lista», katere so bile nešetokrat ovržene. V mnenju, da je za izvojevanje stare pravde najvažnejše dognati, kako politično prepričanje je imel kdo ob rojstvu, kako se je obnašal, ko še ni bilo strankarstvo razvito na štajerskem in so pravi resnični rodoljubi vsemu se izogibali, kar bi utegnili rušiti narodno slovo, je začel «Kmetijski list» z osebnimi napadi na naše pristaje, kateri so ves čas delovali za napredek kmetijskega stanu in marsikaj dosegli. «Kmet. listu» nujno svetujemo, da piše o ministru Pucelju, ki je bil ves čas demokrat in je le z ozirom na mandat postal samostojnež, piše naj o Stiblerju, ki je bil v vseh strankah — tudi idejno v «klerikalni» — in bo po propadu Samostojne vstopil v rdečo internacijo, piše naj o liberalcu Šancinu, hauptman rekvizitorju, ki je še danes demokrat, o Ureku, ki je bil tako delaven član KZ, kakor je sedaj delaven član SKS, o Drogeniggu, ki je iz nemškutarja postal demokrat, nato samostojnež, ki tudi išče nove stranke, o starem liberalcu Rajarju in o mnogih pristajih SKS, ki isto zopet zapuste, ko ne bo več mandatov in raznih — korit.

Korobače poljubujejo. Ustno izročilo naših pradedov pripoveduje, da so morali za časa gospodstva graščakov in valpetov naši ljudje poljubovati korobač in bič, s katerim so dobili batine. Na Hrastovcu pri Št. Lenartu je bil graščak, ki je vsak teden en dan imel določen za hatinanje. Nesrečnež, kateremu sta valpet in graščak delila s korobačem batine, je moral po vsakem udarcu poljubiti surovežev roko in korobač. Nekaj sličnega opažamo dandanes. Vsak kmet, obrtnik, viničar in delavec prejema vsak dan neumljene batine od sedanje vlade. Neznosni davki, nasilne odredbe, umetno povzročena draginja in surovost pri vojaštvu, to so korobači beograjskih vladinovev. Radikali, demokrati in samo-

stojneži pa so tisti valpeti, ki bijejo ubogo ljudstvo s korobači. Naši slovenski (!) samostojneži in demokrati pa še zahtevajo, da bi naše ljudstvo moralo ta korobač ali bič poljubovati, to je hvaliti in odobrati vlado in gospodarstvo demokratske in samostojne stranke. Kdor je tako slep in tako zarukan, da mu dopade izdajstvo in stotere nepoštenosti Pucljeve in Zerjavove stranke v Beogradu, ta le naj hvali in poljubuje korobač, kateri nas tepe že dve leti . . .

Pucelj-Stibler. Ker se bližajo volitve, je Pucelj, ki je meseca avgusta in septembra sam podpisal sklep ministrskega sveta glede zvišane carine za svinje in se ni takrat ne on, in ne «Kmetijski list» zganil, začel boj za — znižanje carine za svinje. Po volitvah gotovo, če ne že prav kmalu, bo Pucelj moral odstopiti in z njim odlikovani zet Stibler. Da bo Stibler lahko dobro živel na račun države, se samostojneži trudijo, da mu izposlušajo, da se mu vsa leta, katera je pred vojno preživel v Celju kot vnet agitator liberalne stranke, vstejejo v čas službe. Kakor se je že zadnjič poročalo, Pucelj zelo dobro skrbi za svojo porodico, se je vsaj nekaj od Pašiča naučil.

Tedenske novice.

Cenjenim naročnikom vljudno javimo, da stane za leto 1923 «Slov. Gospodar»: za celo leto 25 dinarjev, za pol leta 12.50 dinarjev, za četrt leta 7 dinarjev.

Agitirajte za naš list od osebe do osebe, da se število naročnikov zopet zviša za novih 6000, kakor lani. Posebno agitacijo za list razvijemo še le v decembru.

Upravništvo.

Poslanca dr. Hohnjec in Žebot sta pri obratnem ravnateljstvu južne železnice posredovala, da se za učečo mladino na progi Maribor—Poljčane v zimskem času uvede nov šolarski vlak, ki bo vozil kmalu po 1. uri popoldne. In sedanji šolarski (mešani) vlak mora deca v Mariboru čakati od 11., 12. in 1. ure do pol 3. ure popoldan v mrazu in brez hrane. Poslanca pozivata obratno ravnateljstvo, naj zadevo uredi tako, da deca ne bo trpela na zdravju.

Most čez Savinjo. Most čez Savinjo pri Sv. Petru je nujna potreba. Začasni most, postavljen in napravljen samo za kratko dobo, je tako rekoč že v zadnjih pretresljajih. Dolgo se ne bo več tresel. Dolžnost države je, da na državni cesti postavi kolikor najhitrejši nov most. Poslanci Ljudske stranke so opetovani opozorili merodajne činitelje na ta most ter so pri vsaki priliki zahtevali, da se vendar enkrat začne z gradbo novega mostu. Pretekli teden je poslanec dr. Hohnjec zopet zahteval od ministra za zgradbe, da začneta graditi tudi most čez Savinjo pri Sv. Petru. Minister je odgovoril, da ni njegova krivda, ako se še ni začelo z delom, marveč je kriva gradbena direkcija v Ljubljani, ki še ni poslala ne planov ne proračuna. Zakaj gospodje v Ljubljani tega dosedaj še niso storili, nam ni znano. Da bi ne imeli časa, si ne moremo misliti, ker država v Sloveniji ne izvršuje skoraj nobenih zgradb.

Kmetijske šole. Opraviti sem imel pri stolnem dekanu v Gradcu, velikem prijatelju kmetijstva, dr. Neubauerju. Govor je nanesel tudi na gospodinjstvo šolo, ki je na njegovem posestvu v Marija Troštu. Ponosno mi je rekel: Tudi vaše rojakinje imamo v šoli in niso slabe učenke, čeravno imajo od začetka težkoče radi jezika. Vaše kmetijske šole, je pristavil, so vse preveč brezverne, zato pa dekleta rajši gredo k nam in staršem se tudi ni treba bati za nje. Gospod Pirc, ki javčete v zadnjem «Kmetovalcu», da se premalo fantov oglasi za kmetijsko šolo in ki mislite, da je kolek na prošnji predrag, glejte, to je tisti «kolek», ki je našemu ljudstvu predrag. Bil sem več kot 30 let katehet na najrazličnejših šolah, več let tudi na kmetijski šoli in vem, kako potreben je, pa tudi koristen krščanski poduk ravno na takih šolah.

Organizom! Na socialni tečaj, ki se bo vršil v Celju v dneh 27., 28. in 29. decembra, opozarja nekdanji učitelj Karol Brvar gg. organiziste svoje nekdanje učence, ki so se vezbali na orgljarski šoli v Celju. Tečaj je velike važnosti za vse naše organiziste na deželi, ki naj ne bodo samo muziki, ampak tudi marljivi sodelavci pri naših izobraževalnih in političnih društvih in prireditvah. — Karl Brvar, vodja orgljarske šole v Celju.

Izobraževalna društva in Kmetске zveze opozarjamo, da kmalu pošljejo prijave udeležencev na socialni tečaj za kmetске fante in može v Celju v dneh 27., 28. in 29. decembra. V prijavi sporočite: 1. starost, 2. predizobrazbo (šolo), 3. poklic udeležencev. Tisti, ki želijo skupno hrano vse 3 dni, naj pošljejo obenem s prijavo 220 K. Kdor želi hrano samo 2 dni, naj vpošlje 150 K, za samo 1 dan pa 75 K. Stanovanja bodo brezplačna. Kdor bo imel svojo hrano. Seveda na tečaju ne bo imel nobenih stroškov. Pač pa se vsak udeleženec s prijavo obveže, da bo vse 3 dni na tečaju vztrajal in se predavanj redno in točno udeleževal. — Tajništvo SKSZ v Celju.

Cerkvene slovesnosti. Iz Slov. Bistrice nam poročajo: Tukajšnji veletržec g. Franc Juhart je spomladi smrtno nevarno zbolel. Nešteto ran je imel na nogi. Zaobljubil se je postaviti sv. Roku kapelo, ako ozdravi. — Takoj se mu je obrnilo na boljše, rane so izginile v nekaterih dneh. Gospod Juhart je ostal mož-beseda. Takoj se je lotil dela in je postavil na svojem posestvu ob vzhodju Pohorja, od koder se uživa nepopisno lep razgled cerkvice, ki se glede velikosti meri z nekaterimi podružnicami naše škofije, glede lepote pa marsikatero nadkriljuje. Delo je stalo pol milijona kron. Dne 19. novembra je blagoslovil g. dekan tri bronaste zvone s skupno težo 228 kg za to kapelo, dne 26. novembra pa

tudi cerkvice samo. V dolgi procesiji iz farne cerkve so prihajali častilci sv. Roka na prijazni griček, kjer je že bila zbrana velika množica ljudi iz Pohorja. Po blagoslovu kapele je g. dr. Medved v krasnih besedah opisal življenje svetnikovo, velikega oltarja, sv. Roka, sv. Franciška Boržana ter sv. Katarine, patronov g. Juharta in njegove gospe, g. profesor Vreže pa je služil slovesno sv. mašo. Po opravi je g. zgraditelj bogato pogostil nad 100 prijateljev in sosedov, zlasti vse tiste, ki so ga na kakšen koli način podpirali pri njegovem plemenitem delu. Cerkevica sv. Roka dela čast Juhartovim, naj jim tudi prinaša blagoslov in zdravje na priprošnjo sv. Roka!

Iz Slov. Bistrice. Juhartova kapela. Povodom blagoslovitve kapele sv. Roka, katero je zgradil gospod Juhart z lastnim premoženjem na svojem posestvu, ga je nahnulo na sirov način «Jutro» radi nemške spominške plošče. Toda tega ni zakrivil g. Juhart, ampak arhitekt, saj so vsi napisali v kapeli, ob zidu, na oltarnem prtu, na zvonovih, slovenski. V zadnjem trenutku gosp. Juhart tega ni mogel popraviti, bo pa, kakor je samo ob sebi umevno, popravil in bi bil tudi brez dotičnega članka v «Jutru». Pa naše fašistovske Sokole bode v oči bolj kapela sama, kakor nemški napis, saj se vendar toliko trgajo za nemške glasove ob volitvah in pri raznih prireditvah za nemške groše. To so tudi očitno pokazali, ko so svetovali g. Juhartu, naj si rajši kupi avtomobil, pa opusti zidanje kapele sv. Roka.

Šmiklavška nedelja v Breznu ob Dravi bo letos prvo adventno nedeljo, 3. decembra z dvojno službo božjo: ob 7. in 10. uri.

Jareninske novice. Mermolja nadaljuje v «Kmetijskem listu» z napadi na naše pristaše. Zlasti so mu v želodcu gg. Alojzij Supanič, Fr. Sumenjāk in Josip Gungl. Očitek, da se je g. Supanič ponujal Mermolji za poslanskega kandidata, tudi, ko bi bil resničen, ne vsebuje ničesar nečastnega, kar se o Mermolji ne more trditi. Povemo pa Mermolji, da je njemu in njegovim kmetijcem v našem kotu popolnoma odklenalo. — V naših krajih je še mnogo lepih jabolk na prodaj. Ljudje pa jih ne morejo voziti, ker so ceste sedaj nedostopne za vožnjo. — Vina smo pridelali polovico več kot lani in je dobre kvalitete. Ni tako slabo, kot se je poprej prerokovalo. — Poročil se je vrl naš pristaš g. Miha Sekol, veleposestnik v Gačniku z gospodično Toplak, posestnikovo hčerko iz Gačnika. «Slov. Gospodar» jima želi obilo sreče in blagoslovaj!

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Dne 22. novembra je bil tu pogreb Marije Kraner, žene želarja Jožefe Kraner v Bišu; umrla je na posledicah nesrečnega poroda v mariborski bolnici in je bila mrtva prepeljana na svoj dom. Na svet trojiškega zdravnika dr. Weixla je prosila najprej za sprejem v ptujsko bolnico; ker pa tam nimajo posebnega porodniškega oddelka, je niso sprejeli, tako da se je morala nastaniti pri mestni babi Mariji Heller. Ko so pri porodu nastale težave, so poklicali na pomoč dr. Jenka, pa tudi on ni mogel ničesar opraviti. Spravil jo je v bolnico v Maribor, kjer so z nevarno operacijo omogočili porod dne 6. novembra. Ker se je stanje materi vedno bolj slabšalo, so dete spravili k njenim staršem pri Sv. Urbanu, kjer je vsled slabosti umrla dne 17. nov. in bilo tam tudi pokopano. **Mati pa je umrla** v ponedeljek, dne 20. nov., to je tisti dan, ko se je mož ravno peljal po njo, da bi jo spravil domov; našel jo je na parah. Prevoz njenega trupla k Sv. Bolfenku je oskrbel mestni pogrebni zavod v Mariboru, ki je za prevoz, dvojno krsto, prevozno dovoljenje, zdravniški pregled in drugo računal 20.000 K, dr. Jenko pa je za svojo pomoč in spremljanje v Maribor zahteval 11.000 K, beri: najst tisoč kron. Dal Bog pokojni mučeničici večni mir v svojem kraljestvu! — Višja finančna oblast je izvršila velike izpremembe pri finančnih oddelkih. Oddelek pri Sv. Barbari pod Vurbergom se je razpustil, oddelek pri Sv. Lovrencu pa se je premestil k Sv. Andražu v Slov. gor. Tudi službeni okoliš se je izpremenil; pod finančno kontrolo pri Sv. Andražu spadajo zdaj razen prejšnjih občin še občine Biš iz mariborskega okraja, Bišečki vrh, Trnovska vas in Ločič iz ptujskega okraja. — Radi vedno rastočih obrtnih davkov in drugih neprilik je gostilničar g. Franc Šalamun v Bišu opustil svojo gostilno in trafiko, tako da ste sedaj v celi župniji Sv. Bolfenk v Slov. gor., kjer je bilo nekdanj pet gostiln, samo dve gostilni in še ti dve ste slabo obiskani. Pač ni denarja. — V Bišečkem vrhu podirajo ta teden izredno veliko bukev, ki ima svojo posebno zgodovino. Bukev je bila last Karola Merčnika, meri v obsegu nad 4 metre in je gotovo stara svojih 400 let, morda še več. Bukev je vedno mirno in nemoteno rasla na svojem mestu, dokler se ni oženil mladi Merčnik. In kakor že pride med starimi in mladimi večkrat do nesporazumljenja, tako so se tudi Merčnikovi nekega lepega dne sprli med seboj. V prvi jezi ponudi stari Merčnik bukev sosedu Muršecu in Muršec jo res kupi za 5000 K. S kupnino je hotel Merčnik sinu izplačati obljubljeni dedščino. Seveda so se Merčnikovi zopet spravili med seboj in oče je tudi hotel bukev kupiti nazaj, Muršec pa je ni več dal, ampak jo je z lepim dobičkom prodal poštarju Čučeku. G. Čuček hoče bukev porabiti za drva. Morda se najde pa še tretji kupec; kajti pregovor pravi: Do tretjega gre rado.

Novo bolnico dobimo v Ljutomeru. Usmiljeni brati iz slovenske provincije bodo v najkrajšem času ustanovili bolnico v Ljutomeru. Provincijal in subprijor usmiljenih bratov sta si te dni ogledala prostore, ki so bili pripravni za ureditev bolnice. Ljudstvo na Murskem polju pozdravlja navdušeno to prepotrebno ustanovo. Zeleti bi bilo, da pozidajo požrtvovalni usmiljeni bratje še tretjo bolnico v Sloveniji.

Porotna zasedanja v letu 1923. Pri okrožnem sodišču v Mariboru bodo porotna zasedanja v letu 1923 in sicer:

5. marca, 11. junija, 17. septembra in 10. decembra; pri okrožnem sodišču v Celju pa: 5. marca, 4. junija, 10. septembra in 3. decembra.

Smrt uglednega moža pri Sv. Barbari v Halozah. Zadnji nedeljo, dne 26. t. m. smo izročili materi zemlji moža poštenjaka od pete do glave Andreja Kokola, posestnika iz Slatine. Velikanska udeležba pri njegovem pogrebu, kakoršne že dolgo nismo videli, je pričala, da je rajni užival med domačini veliko spoštovanje. Spreved je vodil njegov nečak č. g. dr. pater Hadrijan Kokol, gvardijan v Kamniku ob asistenci domače duhovščine. Rajni je bil iskren pristaš Kmetске zveze, 16 let župan v Slatini, 12 let cerkveni ključar za župnijsko cerkev. Za časa njegovega načelnitva pri okrajnem šolskem svetu se je pozidala krasna šolska palača, sedanja osemrazrednica. Rajni je bil stanoviten naročnik «Slov. Gospodarja» ter družbe sv. Mohorja. Blag mu spomin. Bodi mu zemljica lahka.

V visoki starosti 82 let je umrl te dni v Polju pri Podčetrtku posestnik Anton Pristovšek, po domače Mašetek. Blagopokojni je bil obče priljubljen in sosedje so ga spoštovali in čislali, ker je rad priskočil vsakemu na pomoč s svojim vsestranskim znanjem v rokodelski stroki. Bil je vedno vesele narave, z vsaki prijazen, trdnega zdravja dokler ga ni upognila visoka starost. Rajnemu Antonu svetila večna luč in vsi, ki smo ga poznali, mu bomo ohranili hvaležno trajen spomin.

Umrla je v četrtek dopoldne ob 10. uri predobra, občešpoštovana in priljubljena gospa Ajta Šibal iz ugledne Jožekove hiše v Slatini, župnija Ponikva ob juž. žel., stara 72 let. Pogreb je bil v soboto ob 10. uri dopoldne. Lani o Svečnici je obhajala s svojim možem zlato poroko. Počivaj, zlato srce, srečno, dokler ne združimo se na večno.

Požar je izbruhnil v noči dne 27. t. m. v viničariji g. Franca Erhatic, veleposestnika v Zagorcih pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Pogorelo mu je stanovanje viničarjev, ki pa je bilo k sreči prazno, stiskalnica, vsa posoda in uničilo se je čez 150 hl vseh sort vina, po večini še starega s sodi vred, ker je bila klet neobokana. Sumi se, da je ogenj podtaknila zlobna roka. Škoda znaša nad 500 tisoč kron in je tem občutnejša, ker je zavarovalnina neznatna. Kmetje, bodite previdni in zavarujte vaša poslopja primerno današnji druginji.

Kaj je novega pri Sv. Miklavžu nad Laškem. Prav številno prihaja vsak petek naš stari znanec «Slovenski gospodar» v našo župnijo, a kljub temu je le redkokedaj kaka vest v listu od nas. Dovolite pa, da se danes skrijem v kotiček Vašega, a nam priljubljenega lista. Nekaj vrlih naših pristašev, ne vedoč za plačnika naročnine, je začelo prejemati glasilo SKS «Kmetijski list». Ker imajo glavni stebri SKS mesarja med seboj, so se začeli zavedati, kako delo bo sedaj prišlo na kmetih na dnevni red, namreč kolone. Pri kolinah se pa navadno delajo tudi klobase, kjer so pa klobase in dober cviček na mizi, tamkaj so radi stebri SKS. Ker smo pa že pri klobasah, mora biti pa tudi kaj za zaviti in ti gospodje so prišli nato, da za zavijanje klobas je najprimernejši «Kmetijski list». Potem se bodo pa hvalili, kaj so vse naredili za kmeta. Nekateri se povprašujejo: Bog ve, kdo plačuje naročnino za mene? A tukaj je lahek odgovor. Pri večjih zaradah v Beogradu odstopijo samostojni le samo del čistega dobička in naročnina za 10.000 izvodov «Kmetijskega lista» je tu. Vse tiste pa, ki sprejemajo tega klobasarja, pozivamo, naj to javijo tajniku KZ v Lože št. 8. On bo že skrbel, da bo železniška postaja Rim-toplice, oziroma Laško, «Kmet. listu» tako tuja, kakor romarjem Egipt.

Novice iz naših južnih krajev. V Beogradu je že zapadel sneg 10 cm visoko. V prestolici brije oster mrz. V Osjeku je obolelo več oseb na legarju. V petek, 24. t. m. zjutraj ob 4. uri so čutili močen potres v Subotici, v Osijeku, v Somboru in po več krajih Bosne.

Proteste zoper nameravani davčni načrt vlade so nadalje poslale iz celjskega okrožja sledeče KZ: 70. Sromlje, 71. Olimjé, 72. Otiški vrh, 73. Šmarje, 74. Dobje, 75. Pilštanj, 76. Podsreda, 77. Braslovče, 78. Sv. Jernej pri Ločah, 79. Vransko.

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Dekliška zveza v Starem trgu pri Slov. Gradcu nabrala 774.25, Dekanijski urad Rogatec 347.50, Župnijski urad iz Hajdine je poslal skupaj 311, Kaplan Arlič K., iz Brežice poslal 167.50, nabranih na gostiji Bratanič v Zakotu pri Brežicah. Pridna mladenka Terezija Frarkaš iz Ključarovc (Sv. Križ na Murskem polju) nabrala 150, Za prodane jabolke, ki so jih nabrali župljani v Tinjah na Pohorju 125, Po 100 dinarjev so darovali: Ivan Toman, župnik v Vojniku, župljani Velike Nedelje, župnijski urad sv. Magdalene v Mariboru. Župnijski urad Sv. Urban pri Ptuj 75, Gostje na gostiji Ban—Podgoršek v Podgori, župnija Rečica v Sav. dolini, nabrali 70, na gostiji Janeza Prislana—Marija Rihar tam pa 50. Guček Karol, kaplan pri Sv. Miklavžu pri Ormožu 50, Stiglic Franc, kaplan v Vojniku 25. Odborniki KZ v Razborju pri Slov. Gradcu so nabrali pri dobrih kmetih v domači župniji 8 vreč krompirja. Iz Središča je prišlo nekaj vreč krompirja in fižola že kot tretja pošiljatev živil. Popravek: V zadnjem izkazu se mora pri pošiljati brati mesto g. Jenka: g. Jurko Ivan, župnik v Starem trgu. — Vsem darovalcem prisrčna zahvala. — Blagajnik.

Posvetitev družin presv. Srcu Jezusovemu. To je I. zv. knjižnice presv. Srca, ki vsebuje način posvetitve družin in razne molitve. Stane s poštnino vred D 1.30. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Resnost življenja. To je 3. zvezek knjižnice presv. Srca. Ta knjižica je pravi kažipot k Bogu v rekih in zgledih, ima resnično vsebino. Stane s poštnino vred D 1.30. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Premišljevanje o božjem Srcu Jezusovem. Spisal p. M. H. Obsega 33 izredno lepih in ljubkih premišljevanj na 173 straneh. V platno vezana stane s poštnino vred D 5.20. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Pisarniški beležni koledar za leto 1923. Jako ličen in praktičen. Stane s poštno

vred D 9.25. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Sv. opravilo javne službe božje za lav. škofijo je razpolago samo 1 izvod popolnoma v usnje vezan. Stane s poštnino vred 17 dinarjev. Dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Slovenska ženska v dobi nadežnega preporoda. Jako zanimiva knjiga. Stane s poštnino vred 11 dinarjev. Kupi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Jugoslovanski Piemont. Zgodovina Srbije in Crnega Jurija do kralja Petra. Stane s poštnino vred 11 dinarjev. — Lectiones infra s. Joseph, s. Ioannis B., Ap. Petri et Pauli. Kot pripomoček tistim, ki še imajo stare brevirje. Stane komad s poštnino vred 1 dinar. Kupi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Pastirček pase uredico. 12 veselih božičnih ljudskih smi za mešani zbor. Kdor želi biti veselo ganjen za božične praznike, naj seže po teh napevih. Cena 5 dinarjev s poštnino. Naročila sprejema Fr. Rozman, organist, Vele Nedelja.

Gospodarstvo.

PRETAKANJE LETOSNJEGA VINA.

Prvo pretakanje vina ima namen, da loči vino od kvasa. Čas za prvo pretakanje ni vedno enak. V normalnih letinah in ob suhi trgatvi z zdravim grozdem igra 14 dni prej ali slej posebne vloge, v izredno močnem jeseni, kakor letos, ko je vedno dežilo in smo spravili deloma gnilo in onesnaženo grozdje, pa moramo posebno paziti, na čas prvega pretakanja. Vsled vednega ževja je začelo gniti, jagode so padale na tla in pri biranju so se onesnažile z zemljo, škafi so bili blatni, te in roke tudi.

Ker je prišlo razun gnilobe še mnogo druge nesnage, je letos treba, da ločimo kakor najhitreje vino od nesnažnih drož, da se ne navzame slabega duha in tusa. Sedaj, prve dni meseca decembra, bo ob lepem in tistem vremenu najboljši čas za pretakanje.

Ali naj žveplamo sode? Letošnja vina so kazala kot običajno povprečno 13 do 16 stopinj sladkorja. Alkohola torej imelo 7 do 9 stopinj. Letošnja, na alkoholu obkejša vina bodo torej bolj podvržena raznim boleznim kor lanska, ki so imela povprečno 10 do 12 stopinj alkohola in so bila brana ob lepem vremenu in iz zdravega grozda. Ako bomo n. pr. letos pustili natočeno čarvina stati čez noč, bomo v mnogih slučajih opazili, da je vino izgubilo svojo prvotno svetlo barvo, da je pomenelo. Strlo se je! Tej bolezni in še drugim, katere vzročajo razne glivice, se obranimo samo z žveplanim sodom in pretakanjem. V vsaki polovnjak se naj najde en komad žvepla.

Pretakajmo torej sedaj, da ločimo vino od nesnažnih drož in žveplajmo močno, da se obranimo raznih bolezni.

Iz alkoholnega trga.

Tokrat poročamo samo o južnem vinskem trgu, na katerem vlada sledeči položaj: Vinski trgovci kupujejo stare vina, katere plačujejo po 14—16 K, boljše pa tudi po 20 K, seve, se ta vina daleč — daleč ne daprimerjati z našimi, spodnještajerskimi vini. Po nominalni vinu v južnih krajih sploh ne vprašujejo in se vinski trgovci prav nič ne zmenijo za letošnje slabo vino. Za novimi vini povprašujejo samo tvornice za vinjak, da potem ta vina prežgejo, a še tvornice ponudijo za letošnji pridelek tako nizke cene, da vinogradniki ne more prodati robe, ker bi preveč izgubil. Vinska opvina je po južnih krajih še vedno v zastoju radi zadržanja v železniškem prometu in se pokupijo samo najtrebnejše količine. Treba pa tudi pomisliti, da namenjena vlada zopet znatno povišati davke na alkoholne pijače in je pri takem vladnem postopanju težko misliti na znatno povišanje vinskih cen. Od vseh strani prihajajo glasovi o znižanju vinskih cen, a je to utopija, država sama najbolj udriha z vedno novimi davki vinogradnikih. Vinogradniki po južnih krajih bodo vid visokih davkov in še ene slabe vinske letine pripravi, da skrčijo vinograde, ker so pridelavni stroški davki mnogo višji, nego pa se izkupi za pridelano vino. Tudi cene dalmatinskim vinom so znatno poskojale. Dalmatinski vinogradniki so stavili ves svoj up v letošnje vinsko pogodbo s Poljaki, a je ostalo samo pogodbi in nič več. Naša vina so za izvoz predraga, tudi prevoznih vagonov ni.

Trgovina z žganjem je v popolnem zastoju. Trgovina z žganjem se bojuje novih davkov na alkohol, pa se spuščajo v kupčije. Žganje se giblje v ceni po 150 K.

POMOVANJE GOVEDI NA STAJSKEM v L. 1922.

Vsled pomanjkanja krme, ki je nastopilo po hudi jeseni in iz tega izvirajoče slabe kakovosti goveje živine, premovanja v letu 1921 niso vršila. V to namenjena sredstva so se obrnila za vzdrževanje najboljših in najlepših starejših plemenskih bikov in je ta naprava pri danih razmerah na splošno gotovo več stil.

Nič kaj boljše niso bile prehranjevalne razmere goveje živine; vsled pomanjkanja krme je živina bila v slabem stanju. Radi tega ni imelo pomena splošno premovanje v velikem številu prireditelj. Pač pa so v celi Sloveniji na jesen vršila licencovanja bikov in žena s premovanjem najboljših plemenjakov, ker ni na ta način rešiti zopet nekaj starejših bikov predčasno odprodajo.

Splošna pregledovanja in premovanja goveje živine pri katerih je bil dognan tudi ženski material, so se vršila letošnje jesen na Slov. Štajerskem in sicer ste tu dve: v St. Jurju ob juž. žel. ter okrajno premovanje v Marenbergu.

Misel združnih premovanj je bila letos jako srečljiva. Pri združnih premovanjih dobe odlikovanja le premovanjci, ki so s svojim trajnim delom prispevali k predku živinoreje, med tem ko so priznanja pri okr.

premovanjih včasih lahko bolj od naključja odvisna, ker se podeljujejo tudi za slučaje, torej ne za trajne uspehe.

Kako lepa je bila razstava govedi v St. Jurju ob južni železnici, katero je priredil živinorejski odsek tamošnje kmetijske podružnice. Je to najmlajša, pa veliko obetajoča živinorejska organizacija. Letošnje pomlad se je vršil vpis najboljših živali v matično knjigo in že letošnje jesen je podružnica uprizarila razstavo vpisane živine. To se je zgodilo ob priliki obiska srbskih kmetovalcev, ki so bili polni hvale o razstavljenem materialu. Naloga odseka je delovati na izboljšanje mlečnosti pri pomurski pasmi. Odsek živahno deluje ob velikem zanimanju okoliškega prebivalstva. Razstavljene živali so nudile lepo sliko, zlasti, kar se rasti tiče. Osobito sta vzbujala zanimanje dva starejša bika, šestletni pšenice barve ter štiriletni sivec (lastnika Urlep in Rozman). Živinorejski odsek ima hvaležno polje: Razven zvišanja mlečnosti bo treba delovati tudi na večje izjednačenje zunanjih oblik. Vsekakor pa imamo tukaj že danes dobro vzrejevališče za plemenske bika pomurske pasme, s čemur je napravljen važen korak k osamosvojitvi.

Omeniti mi je še premovanje v Marenbergu, za katerega se je tamkajšnji okrajni zastop že tri leta potegoval. Pokazalo se je, da je bilo splošno pregledovanje silno potrebno, kajti ugotovilo se je silno pomanjkanje dobrih bikov, navzlic temu, da so v okraju vsi pogoji za uspešen razvoj živinoreje dani. V okraj je treba znesti le podrobno delo potom pouka in nasveta pri plemenskem odbiranju in pravilni vzgoji plemenskega naraščaja. Pridobiti je za rejsko delo boljše posestnike, ki naj začnejo med seboj tekmovali. Zaenkrat pa je neobhodno potrebno, spraviti v roke zanesljivih rejcev nekaj dobrih plemenjakov. Okrajni zastop se je izjavil pripravljenega v to svrhu tudi denarno žrtvovati k nakupu plemenjakov.

Pri vsakem premovanju je imel živinorejski referent primeren poučni govor o utisih premovanja ter dajal nasvete za nadaljno delo.

H koncu poročila naj omenim še sledeče: Letošnja premovanja so jasno pokazala vrednost organiziranega podrobnega dela. Material pri živinorejskih združenjih nas je o tem zadostno prepričal. Za tako delo pa ni treba ravno zadrage, opravljajo ga lahko živinorejski odseki pri občinah ali podružnicah, glavno je, da se začne delo pravilne plemenske odbire in nabava dobrih plemenjakov resno in smoterno izvrševati. Samo besede danes ne zadostujejo več, treba praktičnega izvajanja. Kjer si krajevni faktorji nis onajasnem, želijo pa napredka ter se podrobnega dela ne ustrašijo, naj povabijo pristojnega živinorejskega inštruktorja ali okrajnega ekonomista, ki bo dal podrobna navodila.

Niso bile mnogoštevilne letošnje živinorejske prireditve na Štajerskem, a vršile so se večinoma v oporiščih naše živinoreje in zaradi tega silno važne. Če bomo imeli enkrat doma dobro urejena vzrejevališča, prestali smo najhujšo krizo v naši živinoreji, kajti dosegli smo delno osamosvojitvev tudi na tem polju. Dosedaj so boljše naši živinorejci v številnih slučajih dokazali, da znajo tudi oni vzrejeti dobre bika, ki se lahko pokažejo pred vsakim še tako kritičnim očesom. Dal Bog, da najdemo med živinorejci še dosti razumnih in pridnih sodelavcev, ki bodo svoje zmožnosti postavili v službo domače živinoreje. To je domoljubno delo prve vrste, v korist kmetskega stanu, kakor tudi ugledu naše pokrajine, od katere pričakujejo naši južni bratje z vso pravico potrebnega napredka in novih pobud.

Inžener Josip Zidanski, živinorejski nadzornik.

Trgovina s svinjami.

Prejšnji teden so svinjski trgovci kupovali svinje po Vojvodini po 47—52 K, a ta teden pa že po 62 K. Vzrok, da so tako poskočile svinjske cene tiči v tem le: producenti so dvignili cene v domnevanju, da se bo močno ojačil izvoz vsled predstoječega znižanja izvozne carine. Znižanje izvozne carine pa se ni udejstвило. — Svinjski prekupci tokrat enkrat niso vzrok, da so se pogražile svinje, ampak je ta dvig izzvala nestalnost izvozne carine. Ko je šlo za povišanje izvozne carine je zadel ta povišek trgovce kar nenadoma in so pri tem veliko izgubili. Potrebno bi bilo, da bi se reševalo povišanje izvozne carine sporazumno z ministrstvom, producenti in svinjskimi trgovci, da pride v to trgovino nekaka stalnost. V času od 1. oktobra 1921 do 1. oktobra 1922 se je izvozilo iz naše države 192.430 komadov svinj v vrednosti 224 milijonov 244.838 dinarjev.

Na svinjski sejm v Mariboru dne 24. novembra 1922 se je pripeljalo 181 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 450—750 K, 7—9 tednov stari 760—950 K, 3—4 mesce 1500—1800 K, 4—6 mescev 2400—2800 K, 8—10 mescev 3500—3800 K, 1 leto 6000—6400 K. Koze komad 500 K.

KMETJE, POMAGAJTE SI SAMI.

V neki župniji so mesarji grozno izkoriščali kmete in delavce. Kmetom so živo težo plačevali po 16 do 18 K, delavcem pa meso prodajali po 60 K. Tu je priskočila obema na pomoč tamošnja krajevna Kmetška zveza. V zmislu razglašene okrajnega glavarstva je organizirala klanje živine in razprodajala mesa doma. S tem je pomagala kmetom. Samo en primer: Nekemu posestniku je ponujal mesar za vola, ki je tehtal 400 kg, 6000 K na čez. Posestnik pa ga je zaklal doma in izkupil: a) 170 kg mesa po 46 K — 7820 K, b) koža 25 kg po 70 K — 1750 K. Stroški so znašali 430 K. Tako je izkupil kmet, ki je živino doma zaklal, čistih 9140 K, mesar pa mu je ponujal samo 6000 K. Če pri kupovanju bi imel mesar, če bi prodajal po 46 K meso, dobička 3140 K. A mesarji ga niso prodajali po 46 K, temveč po 60 K. Ko so kmetje, organizirani v Kmetški zvezi, začeli doma klati, so mesarji takoj znižali cene mesu od 60 K na 40 K, misleč, da kmetje ne bodo mogli mesa razprodati. A kmetje so

ga kljub temu lahko razprodali, ker so imeli boljše vrste meso ko mesarji, razun tega pa so ljudje tudi vedeli, da bodo mesarji prodajali meso po 40 K je tako dolgo, dokler bodo kmetje doma klati, potem pa bodo šli s cenami zopet kvišku, kakor prej. To se je kmalu res zgodilo. Ko enkrat 14 dni ni noben kmet več doma klat, so mesarji takoj dvignili cene mesa na 48 K, dočim ga kmetje stalno prodajajo po 40 do 44 K.

Poročevalec, ki nam je to sporočil, je na koncu poročila pristavil: «Pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal! — Samopomoč pa je le v organizaciji!»

Žitni trg.

Žitne cene so se zopet ojačile in to radi pomanjkanja inozemskih žit na trgu, na drugi strani pa radi nestalnosti naše valute v Zürichu. Novosadska borza nam daje v tej smeri jasno sliko. Na zagrebškem žitnem trgu ne vidimo več tuje žitne robe, povpraševanje po domačem žitu postaja močnejše in živahnejše, a ker naša krona notira iz pod dva santima, to dejstvo tira cene žitu navzgor. Iz inozemstva nam ponujajo dovolj žita, a ni mogoče dobiti deviz. Resnica je, da bi se lahko nabavilo inozemsko žito za naše jugoslovanske krone, a valutnega stanja našega denarja ni mogoče v naprej doletiči in pri vednem skakanju naše valute se ne more nikdo spuščati v kake večje špekulacije s tujo žitno robo. Pšenico prodajajo v Vojvodini po 1600—1650 K, staro koruzo po 1300—1340 K, novo koruzo za nabavo v marcu 1923 po 840—850 K, moko nularico po 2300 do 2350 K. Poraba našega žita je vedno večja, radi tega gredo cene žite in moki navzgor.

—0—

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi po deželi sledeče poučne sestanke in predavanja v prvi polovici decembra na Slov. Štajerskem: V Starem trgu v župnišču (okrajni ekonom Wernig, o perutničarstvu in prašičjereji). — Na praznik, dne 8. decembra v Mežici na Koroškem (okrajni ekonom Wernig, o uporabi umetnih gnojil, o oskrbovanju travnikov in umni živinoreji). — V nedeljo, dne 10. decembra v Prevaljah (isto predavanje).

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš priredi pri Sv. Petru niže Maribora v nedeljo, dne 3. decembra porani maši predavanje o ravnanju z vinom v kleti. Predava strokovnjak g. Jože Blažević iz državne vinarške šole.

—0—

J. Vežjak:

SEJALNICA ZA DREVESNICO.

O tem predmetu se je že pisalo v strokovnih listih in knjigah več kot dovolj, pa vendar še mnogoterim ni jasno dovolj in tudi marisikateri je poskušal in ni bilo uspeha.

Zatorej, dragi čitatelj ne zameri, ako v «Slov. Gospodarju» najdeš ta članek v poduk in v pobudo. — Sedaj, ko je bila dobra sadna letina, poišči dragi bralec, tropine od lesnik, to je od necepljenih jabolk in hrušek. Nič ne de, ako se je jesih poprej iztisnil, tudi nič ne škodi, ako so tropine že suhe ali leže kje na kupu v kakem kotu, samo, da imajo dobro dozorelo seme.

Iz takih tropin presej seme na rešetku, ki ga imaš za prečiščevanje zrnja na škednju, ki mu pravijo «redo-seja». Tako dobljeno seme pa je treba takoj posejati. — Sedaj ob južnem vremenu si namreč zemljo pripravi. 40—50 cm jo globoko prejarči ali rigolaj z dobrim kompostom zagnoj po vrhu in na to zemljo pa takoj sedaj v zimi do meseca februarja nasejaj sadno seme. Seme ni treba biti do cela čisto, ampak velja kar s tropinami vred posejati. In spomladi bodo vzklila mlada drevesca in ako jih še zrediš in lepo opleješ bodo vzrasla, ako ni presuho 40—80 cm visoko, torej v debelosti svinčnika.

Večkrat je slišati, da se kateri sadjar pritožuje, da mu setev sadnega semena ne uspeva.

To pa za to, ker ni sejaj o pravem času in seme morebiti z roko prebrano kje na peči sušil, za to potem uspeha ni. Seme je najboljše sveže in to je sedaj, sejati je tudi jeseni in pozimi do meseca februarja.

Čas zato pa je kakor nalašč, ko ni družega posebnega dela. Ako se sadjarji ravnote po tem navodilu, bo uspeh siguren. — Zdaj pa nastane vprašanje, kaj naj ukrene v jeseni, ko mi drevesca dorastejo do gori omenjene visokosti, oziroma enoletniki?

Enoletna drevesca je pa v jeseni popipati, jih povezati v snopiče po 50 komadov skupaj in jih posaditi v zaboj (kišto) z zemljo napolnjeno, zaboj pa postaviti v kako klet. Ako so dosegli debelost svinčnika, se lahko prične meseca marca in aprila cepiti, in ako je tačas lepo vreme, se lahko takoj zopet posade v drevesnico.

Kako se pa drevesnica napravi, bomo povedal prihodnjič. Za sedaj dragi sadjerejci vam priporočam samo tole: Sejte sadne peške od jabolk in hrušek, pa le od «lesnih», ker dajo bolj trpežna drevesa. Od cepljenih sort se dobi bolj boleznim podvrženo drevje ter ne dočeka iste starosti, kakor «lesno od lesnih». To me je že izkušnja izučila, zato še enkrat povdarjam, ako le mogoče, sejte seme lesnega sadja.

Za tem se boste pa gotovo veselili vaših uspehov. Ako boste upoštevali gori omenjena navodila, boste sigurni v vašem delovanju in marsikatera kronica bo ostala v žepu.

—0—

Seno so prodajali v Mariboru v sredo dne 29. novembra po 900 K do 1000 K 100 kg. Slam po 500—680 K. Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 262—266 naših kron, francoski frank stane 18.74—18.94 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.47—0.49 za 100 čehoslovaških kron 862—878 za 100 nemških mark 4.16 in za 100 laških lir 1284—1300 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.80 centimov (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 30 točk.

NOVE KNJIGE.

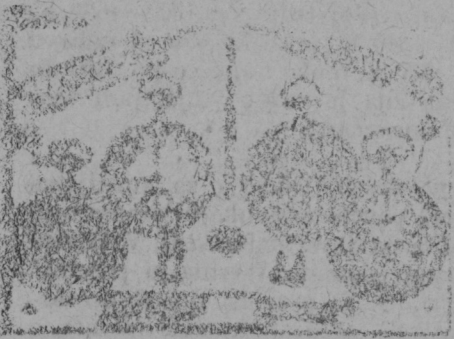
V zalogi Cirilove tiskarne v Mariboru so ravnokar izšle sledeče knjige:

1. Moj stric i moj župnik. Povest. Prevedena iz francoščine. Povest je zelo mična. Knjiga bo posameznikom in društvom dobro došla. Res pozdraviti je ideja Cirilove tiskarne, da izdaja v prevodu dobre povesti iz tujih slovstev, ker so v zadnjem času leposlovne knjige na Slovenskem že zelo redke. Cena broširani knjigi je 4 dinarje, kar je za sedajne razmere zelo malo. Po pošti poslano stane 4.25 dinarjev.

2. Srečne hiše je naslov 2. zvezka Knjižnice presv. Srca. Knjižica govori o sreči tistih družin, ki se posvetijo božjemu Srcu Jezusovemu. Nadalje opisuje delovanje o. Mateja iz družbe Srca Jezusovega za posvetitev družin. Končno obsega krasne nagovore ob posvetitvi družin. Knjižica je lična, lepa, prikupljiva in bodo

Kje Vi kupujete

Ure, verižice, prstane, rinčice, zapestnice, zlatino in srebrnino, nakit in slične potrebščine?

Že 20 let znana odpošiljalna trdka ur H. SUTTNER je uredila svoje poslovanje zelo dobro za svoje odjemalce, tako, da more vsak vrniti predmet, katerega ne želi obdržati, a za oni denar se mu pošlje vsak drug zaželen predmet. Nimate tedaj nikake rizike in morete priti do dobre, zanesljive

ure, katera Vam prihrani popravke in jezo; ravnokar Vam pošlje vsak drug predmet iz zlata, srebra ali kovine v najlepši in najboljši izvedbi. Tu najdete vse, kar iščete za sebe ali za darila. Zahtevajte krasno ilustrovani cenik, za katerega Vam je treba poslati samo 2 dinarja.

Opošiljalna trdka za ure:

H. SUTTNER, Ljubljana 992 Slovenija.

Vabilo na izvanredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jurju obj.ž. kateri se vrši, dne 10. decembra 1922 ob pol 9. uri dopoldne v uradni sobi.

Dnevni red: Sprememba pravil.

Če bi ob določenem času ne bilo dovolj članov, se vrši ta občni zbor pol ure pozneje na istem mestu z istim dnevnim redom po § 38 zadružnih pravil.

častilci božjega Srca gotovo radi segali po nji. Stane pa s poštnino vred 1.50 dinarjev. Naroči se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Božične jaslice, krasne in terpežne, se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru po 8.50, 11, 13 ali 2 din. komad.

Celje. Tukaj je otvorila gospa Jospina Vranjek v Dečkotovi hiši na Slomškovem trgu št 1, pred farno cerkvijo izdelovalnico in trgovino z dežniki, prvo tako domače in slovensko podjetje na bivšem Stajerskem. Priporoča se toplo vsemu občinstvu. 1024

2 šafarja za nadzorovanje vinogradov sprejme takoj v stalno službo **FRIC ZEMLJIC** v Ljutomeru. 1017

Na prodaj je dobrodoča pekarna z inventarjem. Električna razsvetljava. Cena po dogovoru. Zgornja Poljskava. 1009

Kupim konja vranca za lahko in težjo vožnjo, srednje velikosti, lepega in krepkega živalskega, 5-8 let starega. Konj mora biti brez vsake napake, proti avtomobilom in vlaku popolnoma siguran. Ponudbe in zadnje ceno je poslati na F. Gnilšek, trgovina z vinom Maribor, Razlagova ul. šte. 25. 1022

Naznanilo. Občinski gozd v Dolgošah pri Mariboru, obstoječ iz hrastov, gabrov in brestov, se bode prodajal po 20 in 30 dreves na licu mesta dne 10. decem. 1922, ob 1. uri popoldne. Ako želi kdo kupiti vsa drevesa naj se zgleda pri županu. 1016

Izjava. Vse, kar sem govoril čez Hadenika Andreja je bila laž. Franc Koselj, dnevni delavec na Reštanju pri Rajhenburgu. 1020

Razglas.

Prodam premogovnik v občini Sodinci, že lepo odprt, ki daje dnevno do 2 vagona premoga. Zraven je 54 prostosledov, 4 dvojne jamske mere z vsem pripadajočim inventarjem. Cena K 1.600.000. Sprejem tudi kompanjona s 600.000 K. Ignac Ferleš, Sodinci pri Veliki Nedelji. 1017

Proda se

lepo novo posestvo

z okoli 7 oralov njiv, travnikov in gozda četrt ure od kolodvora Hoče. Več se izve v gostilni pri kolodvoru Hoče pri Mariboru. 1016

Sprejmejo se s 1. marcem 1923 oženjeni

3 konjarji in 3 volarji.

Poleg plače po dogovoru ima pristo stanovanje kurjavo, luč ter nekaj polja. Potni stroški se povrnejo. Prednost imajo tisti, ki imajo poleg sebe najmanj dve delavni moči. -- Ponudbe na Oskrbništvo Windischgrätzovega veleposestva Konjice. 1-2 1013

Ivan A. Grosek, trgovec v Trebnjem na Dolenjskem, s rejme učenc za trgovino z mešanim blagom. Pogoji: starost največ 15 let, neoporečna preteklost, primerna šolska izobrazba in trdno zdravje. 1021 3-1

25%

plača solidno podjetje za posojilo od Din. 100.000 na eno leto. Garancija prvovrstna. Ponudbe pod „Prvovrstna“ na upravništvo. 1010 1-3

Šivalni stroj se prod. -- Marija Perko, Zgornji Žejavci, Sv. Lenart v Slov. gor. 1005

Malo posestvo se prod. Gačnik št. 49, Peanica 1023

Radi dviganja dinarja so cene padle in se znižale za

10% — 20% pri vsem blagu. **J. TRPIN** 950 Maribor, Glavni trg 17.

Lepo domače platno

izredno trpežno iz lanene preje izdeluje največje **„KROŠNA“** Ljubljana, Zrinskega c. 6, nasproti cerkve sv. Jož fa. Sprejema tudi laneno prejo v tkanje. Na zahtevo pošilja vzorce. Zamenja platno za predivo. 1-3* 983

Naznanilo.

1021 2-1

Cenjenemu občinstvu naznanjam da sem otvorila

na Slomškovem trgu, v Dečkotovi hiši, v Celju

pred farno cerkvijo

izdelovalnico in trgovino z

dežniki

Bogata izbira vseh vrst, od najnavadnejših do najfinejših vedno v zalogi. Sprejemam in izvršujem vsa **popravila** točno in po najnižjih cenah.

JOS. VRANJEK, CELJE.

Gornjeradgonska občinska opekarniška podjetja
v Crešnjevcih in Borecih (prej last mesta Radgone)

naznanjajo, 1-3 1019

da imajo pri svojem opekarskem podjetju v **BORECIH**, postaja Križevci pri Ljutomeru, na prodaj še večjo zalogo zelo dobro in trpežno izdelanih in ožganih raznih opekarskih izdelkov, kakor:

zarežno strešno opeko (Strangpfalz), bobrasto gladko strešno opeko, vse vrste žlebkov, izborno žgano ročno in strojno zidno opeko, luknjasto (zelo lahko) zidno opeko, pripravno za med- in nadzidje,

opeko za tlakovanje govejih hlevov (lasten patentiran izum), drenažne cevi v vseh potrebnih dimenzijah, kakor tudi razne strešne nastavke in okraske

vse po zmernih dnevnih cenah.

V našem opekarniškem podjetju v **BORECIH**, katero je eno izmed najmodernejših in najpopolnejših podjetij te vrste sploh v Jugoslaviji, se izdeluje opeka tudi skozi celo zimsko sezono.

Pojasnila daje in sprejema vsa naročila edino le

Centrala občinskih opekarniških podjetij v Gornji Radgoni.

Ena steklenica Elzafluida nadomesti steklenice francoskega žganja!

Vsebinska to naredi

Sestava Fellerjevega Elsafluida iz najmočnejših esencev zdravilnih zelišč, cvetja, korenin in listov z najfinišim destilatom žganja je že čez 25 let vzrok zahvalnosti nebroj ljudi v vseh delih sveta, ker jim kakor dober prijatelj v težkih dneh lečine prežene. Imate bolečine v udih? V hrbtu? Zobobol? Nahod? Ste slabi, prenapeti, izmučeni in preveč občutljivi? Želite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v priložnostih imeti zanesljivo sredstvo pri hujših bolečinah? Poskusite pravi Fellerjev Elsafluid! Kmalu vam bodo otroci rekli tudi vi:

To je najboljša, kar sem kedaj okušal!

Je veliko močnejši in izdatnejši kot francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste. V vseh dotičnih poslovnih zahtevajte za pravi Elsafluid od lekarnarja Feller. S pakovanjem in poštno stane, če se pošlje denar naprej ali po povzetju: 3 dvojnate, 1 specialna steklenica 24 dinarjev, 12 dvojnateh ali 4 specialne steklenice 84 dinarjev, 24 dvojnateh ali 8 specialnih steklenic 146 dinarjev, 36 dvojnateh ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev.

KOT PRIMOT: Elza-obličje zoper kurja očesa 2 Din. in 3 Elza-mentolni črtniki 4 Din., Elza-posipalni prašek 3 Din., Elza-ribje olje 20 Din., Elza-voda za usta 12 Din., Elza kolon voda 15 Din., Elza šumski miris za sobo 15 Din., Glycerin 15 Din., in 15 Din., Lysol, Lysoform 12 Din., Kineški čaj od dalje, originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica 13 Din., Elza-mrčesni prašek 7 Din., strup za podgane in 7 Din. Za primot in pakovanje se poštnina posebej računa. Na te cene se računa sedaj še 5 odstotkov doplatka. Apsolutno natančno:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Don.
Elza trg št 341, Hrvatsko.

Vabilo na izredni občni zbor Hraniln. in posojilnice v Petrovčah

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši v nedeljo, dne 10. decembra t. l. ob 9. dopoldne v uradnem prostoru zadruge.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
2. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občni zbor, ki je javno sklepa ne glede na število navzočih članov. Načelnik 1029

Izredni občni zbor Spodnještaj. ljudske posojilnice v Mariboru, r. z. z n. z.

se vrši v četrtek, dne 14. decembra 1922, ob 18. v uradnih prostorih v Mariboru, Stolna ulica št. 1 s sledečim dnevnim redom: 1. Sprememba pravil. 2. Slučajnosti.

Preselitev. Mariborski glavni zastopnik ban „SLAVIJA“

se nahaja sedaj na Ruški cesti šte. 3 — na dvorišču. Vsa pojasnila za požarno zavarovanje, za zavarovanje proti razbitju stekla ter vlomski tatvini, ki tudi za vse kombinacije življenjskih zavarovanj, za nezgode zavaruje in zakonitega zavarovanja jamče dnevno od 8. do 12. ure glavni zastopnik 1-3 1015 **IVAN VEJ**

Zahvala.

O priliki prebitke izgube naše nepozabne soproge in dobre manice gospe

Marije Tramšek, roj. Pavličič

izkazalo se je nam toliko iskrenega sočutja, da ni moglo izreči posebniku naše zahvale. Zato se tem potom najsrčnejše zahvaljujemo vsem, ki so spremiti dugo pokojnico na njeni zadnji poti in vsem, ki so v slovo položili krasne vence in bo, ke na njen prezgodnji grob.

Sv. M klavž pri Ormožu, dne 25. nov. 1922.

1018 **Žalujoči ostali.**

Dopisi.

Vurberg. Pri nas na Vurbergu so razven par posestnikov sami mali posestniki in viničarji, vso go zemljo pa poseduje tukajšnja grajščina g. Heisteina. V prejšnjih časih so naši revnejši ljudje imeli pri grajščini krmo, drva in listje. Zadnji č...

ima grajšina toliko živine, da krme ni dobiti, ali pa zelo malo, drva dobi 9 občin komaj 500 metrov, dočim jih grajščina sama zase porabi 1000 metrov, letos pa so steljo v gozdu odtegnili, da so nekateri dobili samo po en voz, drugi pa nič. Oskrbništvo grajščine se izgovarja, da gozdarski urad ne dovoli, da bi se listje po gozdu smelo grabiti. Vprašamo slavni gozdarski urad: Kje naj vzame ljudstvo steljo za svojo živino? V grajščinskih gozdih, kjer je že mogoče nad 50 let imel steljo, so mu jo odvzeli, ali pa se je dobilo samo za par mesecev, pri kmetu pa sploh ni stelje dobiti, ker jo sam porabi, slame pa vsled silne suše še za pokladanje ni dovolj. Če ne bo stelje, ne bo gnoja, za njive in travnike, posledice bodo, da ne bo kruha, mali posestniki pa bodo mogli svoje kravice prodati, ali pa mršavo v hlevu imeti brez stelje v gnoju. Naši ubogi kmeti so štiri leta veliko trpeli v strelskih jarkih, sedaj doma nas pa izjemajo tisti, ki so imeli doma polne trebuhe. Pa si je treba zapomniti, za prihodnje volitve.

Vurberg. Zemlja naj bo tistega, ki jo obdeluje, tako se je glasil oglas regenta Aleksandra ob ustanovitvi Jugoslavije. Ta proglas je naše revno ljudstvo z veseljem sprejelo, ker je mislilo, da bodo prišli tako revni ljudje do koščeka zemlje, ter tako tudi do vsakdanjega kruha. Kako se pa ta proglas izvršuje, kako smo se motili, nam kaže sledeče: K tukajšnjim grajščinskim zemljiščem pripada tudi gostilna s trgovino, mesarijo, ter velikim gospodarskim poslopljem, obširnimi zemljišči, kar vse je bilo nekdanj h grajščini kupljeno. Letos v poletju, pa se naenkrat sliši, da je grajščina gostilno z vsemi pripadajočimi zemljišči prodala, ampak nekemu nepoznanemu Klemenčiču. To se nam je na prvi pogled zdelo neverjetno, ker spada grajščinska posest pod agrarno reformo. Naš obč. agrarni odbor se je osebno in pismeno obrnil na okrožni agrarni urad v Mariboru, kjer se nam je povedalo, da se kupčija res sklepa, vendar pa bo vse odvisno od tega, če bo občina dovolila v to prodajo. Prišlo je res vprašanje na obč. agrarni odbor, naj se izjavi o tej prodaji. Obč. agrarni odbor je v svoji seji enoglasno izrekel, da ne dovoli nobene razprodaje zemljišč drugače, kakor potem agrarne reforme, ter da se v prvi vrsti naj ozira na domače revne občane, ne pa morda zopet na kakšne kapitaliste. Upali smo, da bomo to prodajo zabranili. Sedaj se je pa razglasilo, da je kupna pogodba g. Klemenčiča veljavna, ter da je agr. reforma občane vurbeske spet prikrajšala za več oralov zemlje, ter zopet pomagala enemu kapitalistu. Pa saj to nič ni čudnega, ker pri celi stvari je vodja ptujski advokat dr. Fermevc, po duhu veliki demokrat, kateri pri ministrstvu za agrarno reformo lahko vse doseže. Sliši se pa, da še misli grajščina razne dele zemljišč naprej prodajati, gotovo ne spet med domačine, ampak kakemu tujcu. — Občani občine Vurberg protestirajo proti vsaki razprodaji zemljišč med tujce ter prosimo naše poslance, naj se za to stvar malo zanimajo, ter agrarno direkcijo spomnijo na naredbe ministrstva za agrarno reformo.

Slov. Bistrica. V soboto, 9. in v nedeljo, 10. decembra priredijo diletantje iz Šmartna na Pohorju v gled. dvorani hotela Beograd dve gledališki predstavi in sicer: «Poštna skrivnost», burka v dveh dejanjih in «Lažnjiva Milena» mladinski igrokaz v dveh dejanjih. Med odmori svira godba. Ker je čisti dobiček namenjen šolskemu odru in šolski knjižnici v Šmartnu na Pohorju, se vljudno vabite vsi prijatelji Pohorcev. Začetek v soboto ob pol 20. uri in v nedeljo ob 15. uri.

Zavrč. Cestni policijski red v občini Zavrč. Dne 21. novembra t. l. popoldan je šel Franc Ranfl, posestnik iz Placerovec pri Ptujju iz svojega vinograda iz Haloz skozi Dubravo pri Zavrču na polju domov. Okoli 4. ure popoldan je prišel dotičnik v Dubravo na most, kjer ga srečajo otroci (šolarji), ga pozdravijo, on pozdravom odgovori in obenem se je zavrtil in padel iz mosta ob strani v 4.50 m globok potok na kamenje in se ubil. — Mrliča so še taisto noč prepeljali na njegov dom pokopali pri Sv. Marjeti niže Ptujja. — Most pripada občini Zavrč. — Tukajšnji župan, bivši učitelj Josip Troha, je pred kratkim kaznoval vse Dobrčane po 400 K globe in sicer za to, ker ne gonijo živine na vrvih po občinski cesti. Most čez 4.50 m globok potok pa je brez vsake ograje, to pa je njemu deveta briga. Obžalujemo le to, da se ni župan sam zvrnil raz mosta v potok, kdaj gre pijan in ukajoč, kakor najslabši kmetijski fant pijan iz vinograda svojega tasta Antona Klinca v Turskem vrhu čez omenjeni, neograjeni most. Dogodek je popolnoma resničen.

Sv. Marjeta niže Ptujja. Povodom slavljenja Martinovega večera v gostilni gospe Horvat je nabral gospod Franc Liplinc za revne otroke tukajšnje šole 66 din., za kateri velikodušno dar se v imenu otrok njemu in darovalcem prisrčno zahvali šolsko vodstvo.

Ljutomer. Gospod Rafael Marš, urar, se je naselil v Ljutomeru, Stari trg šte. 58, ter ga vsem najtopleje priporočamo!

Zalec. V nedeljo, dne 5. t. m. sta slavila v Petrovčah v Savinjski dolini Andrej in Leopoldina Pikel svojo zlato poroko. V spremstvu sorodnikov in svojih otrok sta stopila tje pred oltar Najvišjega, da se mu zahvalita za preobilo dobrote, ki jima jih je naklonil v 50 letih. Dal Bog, da bi se jubilanta, kakor dosedaj veselila svoje izredne čistosti še dolgo! Na mnoga leta!

Brežice ob Savi. V pondeljek, dne 20. novembra, sta bila v Brežicah ob Savi poročena ugleden posestnik in cerkveni ključar Ivan Bratanič in vrla mladenka Ančka Pečnik. Zenin je že svoja mladostna leta porabil za lastno izobrazbo in izobrazbo drugih. Stal je ob zibelki ustanovitve tukajšnjega Katol. slov. izobraževalnega društva in bil njegov prvi tajnik več let. Ze dolgo let je cerkveni ključar tukajšnje podružnice sv. Roka, ki je daleč na okrog znana božja pot, bil je vedno in je še neustrahšen naš pristaš, naročnik naših listov in odbornik tukaj-

šnje organizacije SLS, ozir. KZ. Ravnotako je bila nevesta, katero si je izbral, da mu pomaga lajšati in slajšati zakonski jarem, pridna Marijina družbenica, zvesta članica in tajniška namestnica Izobraževalnega društva, večkrat je nastopila pri gledaliških predstavah itd. Na gostiji nia ženinovem domu so se zbrani gostje spomnili tudi pomanjkanja trpečih dijakov, ter zbrali za Dijaško večerjo v Mariboru 706 K. Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova, sreče in zadovoljnosti na mnoga leta!

Iz Brežic ob Savi smo prejeli tale dopis: Cenjeni g. urednik! Vem, da ste preobloženi z različnimi dopisi in novicami, ki jih gotovo komaj «stlačite» vsak teden na mali prostor tega tako izvrstnega in zelo razširjenega lista, vendar upam, da bodo našle tele vrstice milost pred vašimi dolgimi uredniškimi skarjami, oziroma, pred vašim, nikdar sitim uredniškim košem in jih boste objavili v našem preljubljenem listu. Nedelja, dne 19. novembra, je bila za okolico Sv. Lenarta pravi dan veselja. Ta dan se je namreč izvršila slovesna blagoslovitev dolgo pričakovanih dveh novih zvonov za tukajšnje podružnico. Mogočno streljanje v soboto zvečer in nedeljo zjutraj je naznanjalo domačinom ter bližnjim in daljnim sosedom izredno slavnost. Ob 10. uri so med sviranjem godbe in pokanja topičev pripeljali zvonova iz postajnega skladišča na krasno ovenčanem vozu pred podružno cerkev. Dekleta so hotela pokazati svojo umetnost in: vsa čast jim! Voz, voznik, konji in zvonova: vse je bilo v cvetju, zelenju in trobojnicah. Po izvršeni blagoslovitvi, pri kateri sta bila kot botra navzoča tovarnar Marijan Treppo, oziroma njegov sinček Lenart, ter gostilničar in posestnik Franc Zorko, sta se zvonova pod spretnim vodstvom tesarskega mojstra Ivana Krofl hitro vzdignila v značne višine, nakar je bila primerna pridiga in slovesna sv. maša. Ob koncu maše pa smo že poslušali lepo ubrano, umetno pritrkovanje, ki smo ga že tako dolgo pogrešali. Vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do te lepe svečanosti, naj bo Vsemogočni obilni plačnik.

Razne novice.

Kako je bežal turški sultan Mehmed VI. iz Carigrada. Iz Carigrada prihajajo podrobnejša poročila o sultanovem begu. Samo dvema svojima zvestima uradnikoma je povedal, da se je odločil za beg iz Carigrada. Prilika za to se je porabila na dan «Selamlika». Sultan je v dežju s svojimi zvestimi v malem številu šel preko vrta in stopil na ulico skozi neka stranska vrata, katera se sicer nikdar ne porablja. Tam so se vsedli v avtomobile in odpeljali v pristanišče. Vse to je bilo odredjeno sporazumno z angleško oblastjo, katero je sultan obvestil o svojem namenu in katera je nemudoma odredila vse potrebno v to svrhu. V zaprtem avtomobilu so ga spremljale do pristanišča tudi njegove tri žene. S seboj pa je vzel samo malega princa Ertogrula. Vkrcaje se je izvršilo zelo brzo. Ta čas pa so pripravljali za «Selamlik» potrebno vojaštvo in vse drugo. Ker pa sultana od nikoder ni bilo, so ga začeli iskati. Nato se je izvedelo, da je pobegnil. V haremu, kjer je okoli 200 žensk, je nastal strašen jok in vik. Sultan je priporočil svoje tri žene vartsvu angleške oblasti.

Nova papeževa tiara. Katoličani gornjeitalijanskega mesta Milano so sklenili pred kratkim, podariti svojemu bivšemu nadškofu in sedanjemu rimskemu papežu Piju XI. novo in zelo dragoceno tiaro. Ta nova papeževa tiara bo vsa iz zlata in na vrhu bo imela smaragd v velikosti jajca. Okoli tiare bo uvrščenih 27 smaragdov (dragoceni kamni) srednje velikosti, 225 manjših smaragdov, 327 rubinov, 79 večjih in 1000 majhnih diamantov ter 150 večjih biserov. Ta dragoceni dar bodo podarili milanski katoličani papežu koncem tega mesca.

Brada in politika. Pred 16 leti se je zaklel Anglež Friderik Wilkins, gostilničar v Burgh-Hillu, da se ne bo tako dolgo dal striči ter briti, dokler ne pride na vlado zopet takozvana angleška konservativna stranka. A angleški liberalci so se držali trdno pri vladnem krmlu in skoz dobo celih 16 let so rasli lasje ter brada staremu gostilničarju, ki pa je ostal zvest zakletvi, ni se bril ter strigel. Pred nekaj dnevi so bile na Angleškem zopet volive, konservativna stranka je pri volitvah dobro odrezala in zgoraj omenjenega gostilničarja je posetil dopisnik velikega angleškega časopisa, da se z njim porazgovori, kedaj se misli dati obriti ter ostriči. Časnikar je videl gostilničarja, kateremu je zrasla v dobi 16 let izvanredno dolga brada ter košato dolgi lasje. Oštr je izjavil, da si je bolj od početka zakletve hotel večkrat dati obriti in ostriči, ker mu je bilo nezgodno vroče, a s časom se je navadil na bradato odejo in sedaj mu ni na potu niti brada, niti lasje. Konečno pa je izjavil g. Wilkins, da se bo obril ter ostrigel prihodnje leto na spomlad, ker sedaj v zimi se boji prehlada. Brada in lasje dajejo gostilničarju tudi v zimskem času toliko toplote, da mu ni treba nositi klobuka. Nositi par mesecev dalje brado in lasje, katere je nosil človek skozi dobo 16 let v strahu, da bo moral z dolgimi lasmi ter brado v grob, pač ne pomenja posebne neugodnosti.

Koliko škode je povzročil zadnji potres v Južni Ameriki? V «Gospodarju» smo poročali o strašnem potresu, ki je pred kratkem razsajal v republiki Chile v Južni Ameriki. Sedaj so dognali, da je napravil grozni potres sledečo škodo: vsled potresa je mrtih 1500 oseb, ranjenih je 2000 in brez strehe je ostalo 8000 ljudi. Sedem mest in vasi je prav do tal porušeni, tri mesta so deloma porušena, štiri pa tako na pol prizadeta po potresu.

Somišljeniki, inserirajte v listu!

Fotograf A. KIESER

Maribor, Gregorčičeva ulica šte. 20
ob gornji Gosposki ulici

se priporoča pri porokah, primicijah,
družinah in društvenih prireditvah.

Stroškov se ne zaračuna, cene kakor v mestu.

Največji in najstarejši atelje v mestu.

Kupim po najvišji ceni vsako množino

jamskega lesa

franko vagon vseh postaj Štajerske. Ovezne ponudbe
prosim na naslov:

KOROŠEC DRAGOTIN, lesna trgovina.
Gorenje št. 7, Rečica ob Paki. 2-6 1006

Hiša v MARIBORU se proda, 5 sob, 4 kuhinje, gospodarsko poslopje, veliko dvorišče, velik vt, voda, električna napeljava v hiši, na oglu dveh ulic, primerna za obrt ali podjetje. Cena 450.000 K. Več pove Andrej Bravničar, Stritarjeva ulica št. 3. 2-2 1012

Posestvo na prodaj

okoli 3 orale v Oseku št. 133. Novozidana hiša sposobna za vsako obrt, prej dobrodoča gostilna in trgovina z mešanim blagom. Ima 3 sobe, kuhinjo, shrambo in spodnjo klet. Dalje hleve za govedo in svinje, dve njivi, lep sadonovnik in vrt. Potrebno pohištvo za gostilno: mize, ktopi, omara za umivanje in shrambo steklenic. Ena krava in telica. Hiša leži ob velikih cesti pol ure oddaljena od trga Sv. Trojica. Več se izve pri Leopodu Kreft, Ivanjski vrh 12 p. Ivanjci. 2-3 1003

Učenco za livarno zvonov iz dobre družine, se ob enem nauči livanja kovin, sprejme Livarna zvonov v Mariboru. 3-3 994

Cepljene trte

od vseh najbolj priporočljivih vrst na jamčeno čistih le ameriških podlagah ter dobro vkorenjene in zarašene je za dobiti pri I. štaj. trtojejski drugi p. Juršinci pri Ptujju. Ne zamudite jih pravočasno naročiti, ker spomladi bodo gotovo zmanjkale, kakor je bilo to že več let. Konkurenca pri blagu je nemogoča. 3-978

Cepljene trte, različnih vrst na podlagi »rip. Portalise« in tudi vkorenjene bele smarvice prodaja Franc Zelenko, posestnik in trtnar, Rucmanci, Sv. Tomaž pri Ormožu. Cena po dogovoru. Za odgovor priložite znamke. 6-915

Iščem zdravega pekovskega vajuca. Tri in polletna, učna doba z vso oskrbo tudi obleko in obuvalo. Miloš Zavodnik, pek. mojster v Guštanju, Mežiška dolina. 970 3-3

Seno, slamo drva, premog, čito, krompir, sadje in druge letelne pridelke kupuje in prodaja **OSET ANDREJ, MARIBOR** Aleksandrova cesta 57, tel. 88.

ZAKAJ?

Zato, ker je velikansko množin sukna, platna, parhenta in hlačevine prejela iz inozemskih tovarnih ter prodaja po čudovito nizkih cenah veletrgovina **R. Stermecki, Celje 300.** Cenik s 1000 slikami zastoj.

Malo poseslvo je napredaj. Isto je 7 oralov veliko in četrt ure od državne ceste. Selaica ob Dravi. Ferdo Serbec. 2-2 997

Za vinograde 6000 kom. hrastovega lepega kolja ima takoj za prodati Ludvik Vernik, Velika Nedelja. 2-2 1001

Popolna oprava

soba iz trdega lesa, skoraj nova se ceno proda. Iz prijaznosti se zve v Maribodu, Aleksandrova cesta 77, v trgovini: 3-3 926

200 kron na dan

lahko vsak zasluži doma v svojem kraju. Kdor hoče ta zaslužek, naj pošlje v pismu svoj natančni naslov ter znamko za odgovor.

JOSIP BATIC, Litija 31.
10-8 869

Amerikanski SINGER

šivalni stroji dobivajo se edino le v naši lastni novi prodajalni v

Mariboru, Šolska ul. 2
kakor tudi

Singer igle
Singer olje
Singer sukanec
Singernadomestni deli i. t. d.

Singer šivalni stroji za rodbinske kakor za vse obrtniške svrhe.
Prodaja na mesečno odplačilo (24 mesecev).

Lastna mehanična delavnica za popravilo vseh sistemov šivalnih strojev. Zastopstvo v vseh večjih mestih.

Singer šivalni stroji
Bourne & Co., New-York
Maribor, Šolska ulica 2.

Poljedelci!

Fižol

- črešnjevcev -
(Wachtbohnen Coce)

kupi vsako množino in plača najvišje cene
tvrdka Hmeljak in drug
Maribor, Slomškov trg 6,

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 1/2% oziroma do 5 1/2%

od dneva vloge do dneva dviga. — Posojila daje na vknjižbo, poroštvo in zastavo. — Otvorja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

PINTER & LENARD

Veletrgovina z železnino

v MARIBORU, Aleksandrova c. 32-34

priporoča za jesensko sezono bogato izbero peči vseh vrst, [štedilnikov ter vseh njih sestavin in potrebščin.

**Zimsko perilo
klobuke
dežne plašče**
5-10 898
čevlje, dokolenice (gamaze), copate, nogavice, rokavice, klobuke, odeje, različno modno in galantersko blago najboljše vrste, najceneje nudi
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Stolna ulica števil. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od 1. novembra 1922 navadne hranilne vloge, katere se zamore vsak čas dvigniti

po 5%

Vloge ha trimesečno odpoved po 5 1/2%, večje in stalnejše vloge po dogovoru od 6% do 6 1/2%.

2-3

939

JADRANSKA BANKA a. d., BEOGRAD

javlja, da bo pričenshi z dnem 1. novembrom 1922 obrestovala pri vseh svojih podružnicah v Jugoslaviji stare in nove

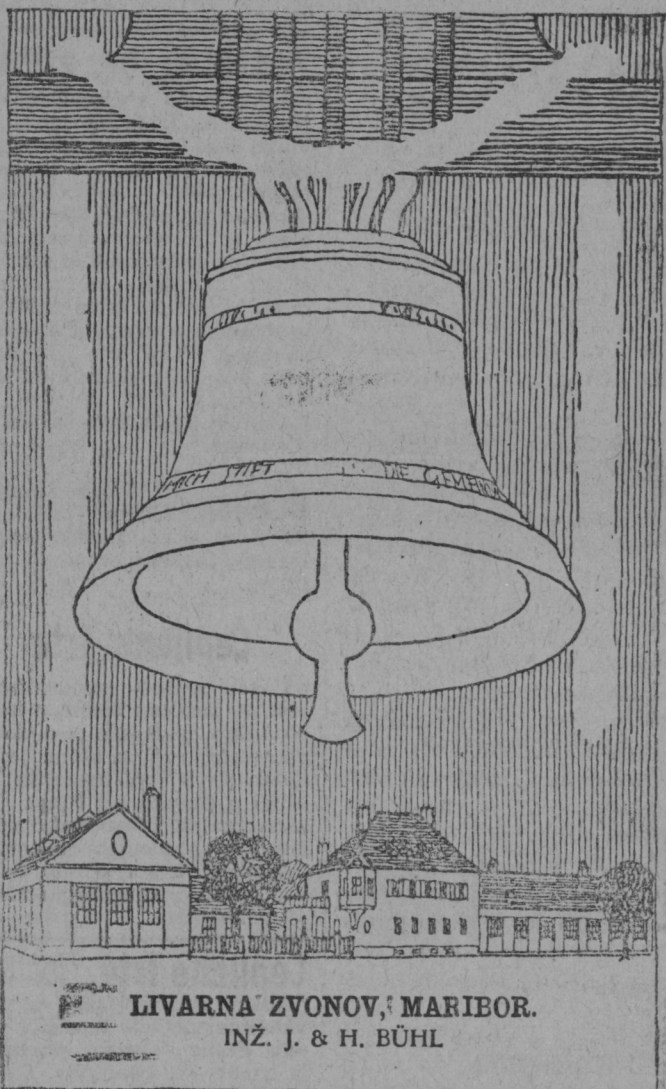
vloge na knjižice s čistimi 5% obresti.

Vloge na tekočem računu se bodo obrestovale po dogovoru najugodnejše, posebno pa vezane vloge proti eno-, tri- ali šestmesečni odpovedi.

981-3

Na mariborski obrtni razstavi l. 1922 odlikovana z zlato kolajno (osnovana od JOH. DENZEL okoli leta 1800.)

LIVARNA ZVONOV IN KOVIN, MARIBOR.
Z različno sestavo glasov vsake velikosti. Mogočen, lep in čist glas. Jamči se za muzikalično ujemanje novih zvonov z starimi ostalimi zvonovi. Največji v Jugoslaviji dosega vliči zvon z 2700 kg za župno cerkev v Konjicah. **Mnogo pripoznanj! Nizke cene!**
Jamstvo!
Na zahtevo proračun in vsako nadaljnje pojasnilo brezplačno!
Nova zgradba v Mariboru, Matherjeva ulica z najmodernejšimi pripravami: kakor tudi pečmi z novimi sistemi, laboratorij za drobnovid (mikroskop in kemični razkroj kovine.

LIVARNA ZVONOV, MARIBOR.
INŽ. J. & H. BÜHL

P O Z O R **V A Ž N O**
Tudi Vi se boste prepričali, da je v Vašo korist, ako si ogledate najprvo velikansko manufakturno zalogo trdke
Alojz Drogenik
Celje, „pri Solncu“, Glavni trg 9
predno kupite zimsko oblačilo. Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozemskega oblačilnega blaga. Za obilen obisk se priporoča **Alojz Drogenik.**
2-6 996

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/l. Telefon 311. Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Diakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost s Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afiliacijami čez K 80,000.000.—, vloge nad K 350 000.000.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen predstavec s eib državne razredne loterije.

Stavbenin žagani les

prvovrstne kakovosti se rabi v velikih množinah. Ponudbe sprejema upravništvo. 981 2-2

! Znižane cene !

Blago za moške in ženske obleke, sukno, hlačovina, volneno blago, barhent, mo tre in pisane raznovrstne tiskovine, belo in rujavo platno, zimsko perilo, robci i. t. d. Usnje, podpiati, kakor tudi raznovrstno špecerij, blage

vse po znižani ceni pri Gospodarski zadrugi
Klanjšek & Penič, Maribor, Vetrinjska ul. 9
4-4 95

PRODAJAMO

vse vrste **gospodarskih strojev** v dobrem stanju, kakor: železne pluge, valjke, brane, vejače in dr. Vlastelinstvo Zelendvor, p. Petrijane via Varaždin. 2-3 100